

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Bevilgninger til samiske formål i statsbudsjettet 2020

Bevilgninger til samiske formål

Staten Norge er etablert på territoriet til to folk, samer og nordmenn. Regjeringen har som mål at samene skal få utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Grunnloven § 108 og sameloven er de nasjonale rettsgrunnlagene for samepolitikken. Norge har også en rekke folkerettslige forpliktelser som legger føringer for samepolitikken. Alle departementene har ansvar for å følge opp gjennomføringen av samepolitikken innenfor sin sektor. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har det overordnede samordningsansvaret for statlig samepolitikk og skal arbeide for helhet og sammenheng i politikken, på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

I Kommunal- og moderniseringsdepartementets Prop. 1 S (2019–2020) gis det en kort omtale av samepolitiske utfordringer og utviklingstrekk, og det gis en omtale av mål og strategier for departementets arbeid.

Denne publikasjonen gir en kort og samlet framstilling av de ulike departementenes forslag til bevilgninger til samiske formål i 2020.¹

Innhold

Sametinget	3
Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)	4
Utenriksdepartementet (UD)	7
Kunnskapsdepartementet (KD)	9
Kulturdepartementet (KUD)	13
Justisdepartementet (JD)	15
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	16
Barne- og familiedepartementet (BFD).....	17
Landbruks- og matdepartementet (LMD)	18
Klima- og miljødepartementet (KLD).....	21
Samferdselsdepartementet (SD)	22

¹ Ved eventuelle avvik mellom de ulike departementenes budsjettproposisjoner og denne informasjonsbrosjyren er budsjettproposisjonene gjeldende.

Oversikt over bevilgninger til samiske formål

(i 1000 kroner)

	Regnskap 2018	Saldert budsjett 2019	Forslag 2020
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	362 989	550 658	591 749
Kunnskapsdepartementet	372 411	303 316	330 323
Kulturdepartementet	118 751	41 473	43 048
Justis- og beredskapsdepartementet	400	400	400
Helse- og omsorgsdepartementet	11 800	6 200	6 200
Barne- og familiedepartementet	1 000	0	0
Landbruks- og matdepartementet	128 721	135 707	154 432
Klima- og miljødepartementet	12 019	6 000	6 000
Samlet bevilgning	1 008 091	1 043 754	1 132 152
Samefolkets fond	5 566	0	0
Sum	1 013 657	1 043 754	1 132 152

I tillegg er det lagt opp til å benytte anslagsvis 30 mill. kroner over Samferdselsdepartementets budsjett til tiltak for å redusere reinsdyrpåkjørsler i 2020-2021, jf. omtale side 22. Det er også satt av midler over Barne- og familiedepartementets budsjett for å sikre helårsdrift av et nytt Alternativ til vold-kontor med samisk kompetanse i Finnmark, se omtale på side 17.

Det er gitt en nærmere presisering av summene som er oppgitt i tabellen under omtalene fra hvert departement i denne publikasjonen. Det blir også gitt tilskudd til samiske formål over tilskuddsposter hvor tilskuddsfordelingen vil skje på et senere tidspunkt. Disse tilskuddene inngår ikke i summene i tabellen, men er beskrevet i de departementsvise omtalene.

Sametinget

Sametinget vil ifølge budsjettforslaget forvalte omlag 519 mill. kroner i 2020. Dette er en økning på cirka 16 mill. kroner (3 prosent) fra 2019. Sametingets første hele driftsår var 1990, da hadde Sametinget et budsjett på 31,7 mill. kroner. Det har vært en positiv utvikling av Sametingets budsjett gjennom mange år. Utviklingen er i tråd med myndighetenes målsetting om at Sametinget skal ha større innflytelse og myndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkningen.

Oversikt over bevilgninger til Sametinget

		(i 1000 kroner)	
	Regnskap 2018	Saldert budsjett 2019	Forslag 2020
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	310 954	497 069	512 861
Kunnskapsdepartementet	69 611	1 000	0
Kulturdepartementet	83 700	0	0
Helse- og omsorgsdepartementet	5 600	0	0
Barne- og likestillingsdepartementet	1 000	0	0
Klima- og miljødepartementet	9 519	6 000 ¹	6 000 ¹
Samlet bevilgning	480 384	504 069	518 861
Samefolkets fond	5 566	0	0
Sum	485 950	504 069	518 861

¹ Over kap. 1429 Rikskontrollen, post 71 *Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie* er det øremerket inntil 6 mill. kroner for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaringen av automatiske fredede samiske kulturminner.

Regjeringen og Sametinget ble i 2019 enige om å etablere en ny budsjettordning hvor de årlige overføringene til Sametinget som utgangspunkt samles under én post i statsbudsjettet, jf. omtale under kap. 560, post 50 i Prop 1 S (2018-2019) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Med den nye ordningen gis Sametinget større handlingsrom til selv å prioritere økonomiske virkemidler mellom ulike tiltak.

Kap. 560, post 50 er en felles budsjettpost som finansierer de sektorområdene som fagdepartementene har et ansvar for å ivareta. Retningslinjer for den nye budsjettordningen, som Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet, skal bidra til å håndtere de utfordringene én, samlet post vil kunne skape i ansvarsfordelingen mellom departementene. Et viktig utgangspunkt er at hvert departement fortsatt har ansvaret for samiske saker innenfor sin sektor.

Med forbehold om budsjettvedtak i Stortinget fordeler Sametinget bevilgningene i årets siste plenumsmøte. Sametinget fordeler bevilgningene etter egne prioriteringer, men i tråd med Stortingets budsjettvedtak. Rammene for Sametingets økonomiforvaltning fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i reglement for Sametingets økonomiforvaltning, jf. sameloven § 2-1, tredje ledd. I reglementet har departementet fastsatt at økonomireglementet og bestemmelser om økonomistyring i staten også gjelder for Sametinget.

Sametinget har forvaltningsansvar for en rekke administrative forhold, slik som sametingsvalg, fordeling av økonomiske tilskudd, fastsetting av nærmere bestemte deler av skolens læreplaner, forvaltning av samiske kulturminner etter kulturminneloven og tilhørende forskrifter, og oppnevning av representanter til ulike offentlige organer. Sametinget utøver dessuten myndighet og innflytelse gjennom deltakelse og representasjon i en rekke utvalg, styrever og råd.

For mer om Sametingets virksomhet se www.samediggi.no.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2018	Saldert budsjett 2019	Forslag 2020
525	01	Fylkesmannsembetene, Driftsutgifter	26 022	26 022	27 000 ¹
560	50	Samiske formål, Samisk språk, kultur og samfunnsliv	310 954	497 069	512 861
560	54	Sametinget, Samefolkets fond	5 566	0	0 ²
560	55	Samiske formål, Samisk høgskole	5 101	5 223	5 363 ³
560	51	Samiske formål, Divvun	7 065	7 234	7 428 ⁴
563	01	Internasjonalt reindriftssenter, Driftsutgifter	6 394	6 393	6 508
563	21	Internasjonalt reindriftssenter, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 887	2 717	2 789 ⁵
2445	33	Statsbygg, Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		6 000	29 800
		Sum	362 989	550 658	591 749

¹ Tildelingen finansierer de nordligste fylkesmenns oppgaver som regional reindriftsmyndighet.

² Bevilgningen ble i 2019 overført fra kap. 560, post 54 til kap. 560, post 50.

³ Bevilgningen ble i 2019 overført fra kap. 561, post 50 til kap. 560, post 55.

⁴ Bevilgningen ble i 2019 overført fra kap. 561, post 51 til kap. 560, post 51.

⁵ Regnskapstallet inkluderer eksternt finansiering av prosjekter i regi av Internasjonalt reindriftssenter.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler og poster:

Kap.	Post	Benevnelse
500	50	Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Forskningsprogrammer
553	63	Grenseregionale Interreg-program, <i>kan nyttes under kap. 553, post 60 og 65</i>

Kap. 525 Fylkesmannsembetene, post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke de nordligste fylkesmennenes oppgaver som reindriftsmyndighet.

Kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Posten utgjør hovedbevilgningen til Sametinget.

Departementet foreslår å øke bevilgningen med 13 mill. kroner til å følge opp NOU 2016: 18 *Hjertespråket*, midlene skal gå til ulike tiltak for styrking av de samiske språkene. Tiltakene som iverksettes skal avklares i konsultasjoner med Sametinget.

Det er foreslått å øke bevilgningen med 1 mill. kroner til samiske organisasjoner som arbeider mot mobbing, mot en tilsvarende reduksjon under Kunnskapsdepartementets kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa, post 74 Prosjekttilskudd. Tilsvarende overføring ble også gjort i 2019, jf. Prop. 114 S og Innst. 391 S (2018–2019).

I forbindelse med Sametingets arbeid med det internasjonale urfolksspråkåret ble bevilgningen i 2019 økt med 1,1 mill. kroner. Økningen var ettårig og bevilgningen foreslås derfor redusert tilsvarende i 2020.

Samlet foreslår Kommunal- og moderniseringsdepartementet en bevilgning på 512,9 mill. kroner til Sametinget i 2020.

Kap. 560 Samiske formål, post 51 Divvun

Divvun, en egen enhet ved Norges arktiske universitet – Universitetet i Tromsø, utvikler og drifter teknologiske språkverktøy for de samiske språkene. Moderne språkteknologi er en forutsetning for at samiske språk skal kunne overleve som bruksspråk i dagens samfunn.

Departementet foreslår en bevilgning på 7,4 mill. kroner i 2020 til drift av Divvun.

Kap. 560 Samiske formål, post 55 Samisk høgskole

Samisk høgskole utfører enkelte oppgaver på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Bevilgningen går til drift av Faglig analysegruppe for samisk statistikk og av ordningen Samiske veivisere, som Samisk høyskole fungerer som sekretariat for på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

For å supplere foredragene som gjennomføres av de Samiske veiviserne, utarbeides det egne nettsider med informasjon om samisk språk, kultur og samfunnsliv, spesielt rettet mot ungdom. Samisk høyskole lanserer nettsidene i forbindelse med feiringen av høyskolens 30-års jubileum høsten 2019. Siden vil inkludere materiale fra tidligere Gáldu – Kompetansesenteret for urfolks rettigheters informasjonsside om urfolks- og menneskerettigheter.

Samlet er det foreslått en bevilgning til Samisk høyskole på 5,4 mill. kroner i 2020 til dekning av utgifter til Faglig analysegruppe og Samiske veivisere.

Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Internasjonalt reindriftssenter i Kautokeino er en faglig selvstendig institusjon som vedtar egne mål og resultatkrav innenfor de rammene som Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsetter. Arbeidet skal være rettet mot næringsutøvere, offentlige myndigheter, forskningsmiljøer og andre fagmiljøer, i tillegg til internasjonale organisasjoner og samarbeidsorganer. Styret er senterets øverste organ.

Departementet foreslår en samlet bevilgning på 9,3 mill. kroner til Internasjonalt reindriftssenter i 2020.

Kap. 2445 Statsbygg, post 33 Igangsetting av ordinære byggeprosesser, kan overføres

I statsbudsjettet for 2019 ble det satt av 6 mill. kroner i startbevilgning til nytt museumsbygg for Saemien Sijte på Snåsa. Statsbygg vil være byggherre for prosjektet. Kostnadsrammen for nytt museumsbygg for Saemien Sijte er satt til 115,3 mill. kroner. Det er ventet at bygget vil stå ferdig i andre halvår 2021.

Departementet foreslår en bevilgning på 29,8 mill. kroner til videreføring av arbeidet med nytt museumsbygg i 2020.

Kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet, post 50 Forskningsprogrammer

Programmet Samisk forskning III er et løpende program med en ikke-definert tidsperiode. Det er et faglig bredt grunnforskningsprogram for samiske problemstillinger innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Programmet skal fremme forskning av høy kvalitet som er relevant for politikktutvikling, forvaltning og for andre aktører i samfunnet. Målet er å få mer kunnskap om kulturuttrykk, samisk identitet og samfunnsbygging, oppvekst og utdanning, språk, klima og miljø, levekår og befolkningsutvikling. Departementets bidrag er 3,5 mill. kroner i 2020.

Kap. 553 Omstillingsdyktige regioner, post 63 Grenseregionale Interreg-program, kan nyttes under kap. 553, post 60 og 65

I 2019 tildelte Kommunal- og moderniseringsdepartementet 10,14 mill. kroner til gjennomføring av Interreg Nord, hvor Sápmi er et delprogram. Tildelingen til Interreg Nord vil bli videreført i 2020 på kap. 533, post 63 Grenseregionale Interreg-program. Troms fylkeskommune har sekretariatsfunksjonen for hele Nord-programmet og Sápmi, men samarbeider med Nord-Trøndelag fylkeskommune om sørsamiske aktiviteter.

Det ble tildelt støtte til 6 prosjekter i 2018 i delområdet Nord fordelt på følgende prioriterte innsatsområder: Forskning og innovasjon, entreprenørskap, kultur og miljø og felles arbeidsmarked.

I delområdet Sápmi ble det tildelt støtte til 3 prosjekter i 2018, alle innenfor innsatsområdet Kultur og miljø. Et prosjekt i Sápmi som ble avsluttet i 2018 var Biegganjuazat. Reindrifftsutøvere, teknologibedrifter, Internasjonalt Reindriftssenter og eldre reindrifftsutøvere som er tradisjonsbærere deltok i prosjektet. Prosjektet har:

- Etablert et kvalitativt godt utdanningsprogram for reindrifftsungdom om den samiske reindrifften og utfordringer reindrifften har.
- Utarbeidet 8 utdanningsmoduler for reindrifftsutdanning med elevutveksling på Nordkalotten.
- Utarbeidet læremidler i tråd med planer.
- Utviklet samarbeidsformer mellom skoler, lærere og elever.

Total er det bevilget 46 prosjekter i delområdet Nord og 14 i delområdet Sápmi så langt i Interreg-programperiode V (2014-2020):

	Forskning og Innovasjon	Entreprenørskap	Kultur og miljø	Felles arbeidsmarked
NORD	17	14	10	5
SAPMI	0	3	9	2

Utenriksdepartementet (UD)

Det blir bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler og poster:

Kap.	Post	Benevnelse
115	21/70	Spesielle driftsutgifter og Kultur- og informasjonsformål
116	70	Pliktige bidrag
118	70	Nordområdene, samarbeid med Russland og atomsikkerhet

Kap. 115 Næringsfremme, kultur og informasjon, post 21 Spesielle driftsutgifter og post 70 Kultur- og informasjonsspørsmål

Tilskudd som gis under disse postene, skal bidra til å fremme utenrikspolitiske mål og ha verdi for norsk samfunns-, nærings- og kulturliv. Styrking av norsk kulturlivs internasjonale muligheter og kontaktflate, og profilering av Norge som sentral aktør i nordområdene er ledd i dette arbeidet. Sentralt i denne satsingen står også urfolksprosjekter. De siste årene er det tildelt mellom 1 og 1,5 mill. kroner til prosjekter for å styrke norske samers internasjonale kulturkontakter til andre urfolksgrupper over disse postene. Sentrale samarbeidspartnere for Utenriksdepartementet når det gjelder samiske miljøers internasjonale kultursamarbeid finansiert under denne posten, er blant andre Riddu Riddu-festivalen.

Kap. 116 Internasjonale organisasjoner, post 70 Pliktige bidrag

Norges pliktige bidrag til Nordisk ministerråd blir bevilget under kap. 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner, post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner.

Nordisk ministerråd tildelte 3,9 mill. danske kroner i støtte til det samiske samarbeidet på kulturområdet i 2019. Midlene fordeles mellom Samerådet og Samisk kunstnerråd, og går i hovedsak til samisk kulturstøtte med målsetting om nordisk nytte, og i mindre grad til administrative driftskostnader. På utdanningsområdet tildelte Nordisk ministerråd 1,7 mill. danske kroner i 2019. Midlene overføres og disponeres av styret for Samisk høyskole. Støtten til kultur- og utdanningsområdet forventes videreført i 2020.

Kap. 118 Nordområdetiltak mv., post 70 Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland

Bevilgningen ble i 2019 rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Arktis 2030

Målet med bevilgninger under Arktis 2030-ordningen er å fremme norske interesser og Norges posisjon som en ansvarlig aktør i nord. Midlene skal bidra til at Norge kan være ledende på kunnskap, være den fremste forvalter av miljøet og naturressursene i nordområdene, og bidra til næringsutvikling. Arktis 2030 skal i tillegg støtte opp under norsk engasjement og rolle i Antarktisk, og utnytte styrken i at Norge har kompetanse i begge polområdene. Tilskudd under posten omfatter også støtte til urfolkrepresentanters deltakelse i internasjonalt samarbeid i nordområdene der urfolks interesser er særlig berørt.

Samerådet og Utenriksdepartementet inngikk i 2017 en avtale for å dekke utgifter i forbindelse med Samerådets deltakelse i Arktisk råd. I 2018 ble det utbetalt 0,5 mill. norske kroner under avtalen og 0,5 mill. norske kroner i 2019. 2019-nivået beholdes i 2020. Midlene nyttes i første rekke til dekning av reiseutgifter for deltakelse i Arktisk råd og Barentsrådet.

Senter for samiske studier ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet ble for perioden 2013-2019 tildelt 8,7 mill. norske kroner i tilskudd til prosjektet «Brennpunkt nord. Nettverk, urfolksinstitusjoner og kunnskapsproduksjon». Prosjektet er knyttet til det flerfaglige urfolksprogrammet Master of Indigenous Peoples. Det forskes i tillegg på den internasjonale urfolksbevegelsen i tid og rom. Om lag 1,7 mill. kroner ble utbetalt for 2018, og det er planlagt utbetaling på 0,7 mill. norske kroner i 2019. Avtalen utløper inneværende år.

Kunnskapsdepartementet (KD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Saldert		
			Regnskap 2018	budsjett 2019	Forslag 2020
222	01/45	Statlige videregående skoler og fjernundervisningstjenester	119 148	110 526	110 823
223	50	Sametinget, Tilskudd til Sametinget	46 599	0	0 ¹
225	63	Tilskudd til samisk grunnopplæring, <i>kan overføres</i>	67 349	71 038	80 100
225	74	Prosjekttilskudd	1 000	1 000	0 ¹
226	21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>			15 000
227	63	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner ²	24 953	25 652	26 500
231	50	Barnehager, Tilskudd til samiske barnehagetilbud	22 012	0	0 ¹
260	50	Universiteter og høyskoler, Statlige universiteter og høyskoler	90 700	94 300	97 100
275	70	Tiltak for høyere utdanning og forskning ³	0	0	500
281	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet ³	500	500	0
2410	73	Statens lånekasse for utdanning, Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> ⁴	150	300	300
Sum			372 411	303 316	330 323

¹ Midlene ble fra 2019 rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

² Beløpet gjelder den delen av bevilgningen på posten som går til tilskudd til sameskolene i Snåsa og Målselv.

³ Beløpet gjelder den delen av bevilgningen på posten som går til tilskudd til fagstrategisk organ for samiske høyere utdanning og forskning. Midlene lå til og med 2019 på kap. 281 post 78, men er for 2020 foreslått flyttet til kap. 275 post 70.

⁴ Beløpet gjelder den delen av bevilgningen på posten som er foreslått bevilget til gjeldsettergivelse for personer som har tatt lærerutdanning i kombinasjon med et samisk språk.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over disse kapitlene og postene:

Kap.	Post	Benevnelse
254	70	Tilskudd til voksenopplæring, Tilskudd til studieforbund
260	50	Universitet og høyskoler ¹
285	52	Norges forskningsråd, Forskningsformål

¹ Gjelder bevilgninger til andre universiteter og høyskoler enn Samisk høyskole, som får midler til samiske tiltak i sin årlige ramme.

Kap. 222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester, post 01 Driftsutgifter og post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*

Målet med denne bevilgningen er å opprettholde og videreutvikle samisk identitet, språk og kultur.

Bevilgningen dekker drift av Samisk videregående skole i Karasjok, Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino og Sørsamisk kunnskapspark (tidligere Sameskolen for Midt-Norge) i Hattfjelldal. Opplæringen ved Sørsamisk kunnskapspark og de videregående skolene følger Kunnskapsløftet – Samisk. Bevilgningen dekker også lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale ved nedlagte statlige skoler, og ventelønn for personale fra avviklede statsinternat i Finnmark.

I 2019 bevilget Stortinget 110,5 mill. kroner under kap. 222.

Kunnskapsdepartementet foreslår en bevilgning på 109,2 mill. kroner i 2020 på post 01 og 1,6 mill. kroner på post 45. Samisk videregående skole og reindriftsskole trenger nye lokaler. Regjeringen besluttet i 2018 å legge samlokalisering av Samisk videregående skole og reindriftsskole og Det samiske nasjonalteateret Beaivváš i Kautokeino til grunn for videre planlegging av nybygg for disse virksomhetene. Statsbygg har på oppdrag fra Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet satt i gang avklaringsfase for et alternativ med samlokalisering av skole og teater. Avklaringsfasen skal etter planen ferdigstilles i andre halvår 2019.

Regjeringen vil komme med en vurdering av saken i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2020.

Kap. 223 Sametinget, post 50 Tilskudd til Sametinget

Tilskuddet har finansiert utdanningsformål i Sametinget, inkludert utvikling og produksjon av ordinære og tilrettelagte læremiddel på samiske språk, arbeid med samiske læreplaner og råd og rettleiding om samisk opplæring.

Sametingets hovedmål for grunnopplæringen er at den samiske befolkningen har den rette kunnskapen, kompetansen og ferdigheten for å bevare og utvikle det samiske samfunnet. For å nå dette målet har Sametinget blant annet arbeidet for samiske elevers rett til samiskopplæring og skolens innhold og verdigrunnlag. Sametinget gir også informasjon og veiledning til elever, foreldre og skoleiere som har spørsmål om grunnopplæringen. Henvendelsene, som øker i omfang, er i hovedsak knyttet til tilbud om samisk opplæring.

Det er stadig mangel på samisklærere og læremidler på nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk. Særlig vanskelig har det vært å utvikle lulesamiske læremidler. Dette skyldes stor mangel på forfattere, korrekturlesere og oversettere. Sametinget gir informasjon om samiske læremidler gjennom læremiddelsentralen i Sametinget og læremiddelportalen Ovttas/Aktan/Aktesne.

I 2019 ble det etablert en ordning der overføringene til Sametinget over statsbudsjettet blir samlet på én felles budsjettpost. Tilskuddet på posten ble derfor fra 2019 overført til kap. 560 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, kan overføres

Tilskuddet skal bidra med finansiering til kommuner, fylkeskommuner og frittstående skoler som tilbyr samiskopplæring i samsvar med § 6-2 og § 6-3 i opplæringsloven. Tilskuddet skal også bidra til at lærere får videreutdanning i samiske språk.

Under posten er det tre tilskuddsordninger: En for samiskopplæring i grunnskolen, en for samiskopplæring i den videregående opplæringen og en ordning for studiepermisjoner for videreutdanning i samisk for lærere i hele grunnopplæringen.

I 2019 ble det bevilget 71 mill. kroner til tilskudd til samisk i grunnopplæringen.

Kunnskapsdepartementet foreslår en bevilgning på 80,1 mill. kroner til ordningen i 2020. Det er anslått en reell økning på 6,6 mill. kroner som følge av at flere elever får opplæring i samisk.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 74 Prosjekttilskudd

Formålet med ordningen er å stimulere organisasjoner til å sette i verk prosjekter som på ulike måter kan bidra til å nå sektormålene for grunnopplæringen.

I statsbudsjettet for 2018 vedtok Stortinget en tildeling på 1 mill. kroner til samiske organisasjoner som arbeider mot mobbing, jf. Innst. 12 S (2017–2018) og Prop. 1 S (2017–2018).

I forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2019 ble disse midlene overført til Sametinget, som er nærmere organisasjonene og lettere kan oppfylle bevilgningens formål, jf. Innst. 391 S (2018–2019) og Prop. 114 S (2018–2019). Overføringen blir videreført i 2020, og tilskuddet er overført til kap. 560, post 50 under budsjettet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

I grunnopplæringen skal alle fagene fornyes fra høsten 2020. Med nye læreplaner som følge av fagfornyelsen, er det behov for å fornye læremidlene.

For å få best effekt av midlene som skal brukes til oversetting, tilpassing og utvikling av samiske læremidler i 2020, er det viktig at disse midlene sees i sammenheng med satsingen på læremidler til fagfornyelsen for øvrig og at kompetansen til Utdanningsdirektoratet benyttes.

Kunnskapsdepartementet foreslår i 2020 en bevilgning på 15 mill. kroner til oversetting, tilpassing og utvikling av digitale læremiddel på samisk.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler, post 63 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner

Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv

Målet med tilskuddsordningen er å bidra til å opprettholde og utvikle samisk identitet, språk og kultur. Tilskuddet finansierer drift av de kommunale sameskolene i Snåsa, som gir opplæring på sørsamisk, og i Målselv, som gir opplæring på nordsamisk, med tilhørende internat. Skolene har hele landet som opptaksområde. I 2019 er det bevilget 25,7 mill. kroner til de kommunale sameskolene. For 2020 foreslår Kunnskapsdepartementet en bevilgning på 26,5 mill. kroner.

Kap 254 Tilskudd til voksenopplæring, post 70 Tilskudd til studieforbund

Tilskuddet bidrar til at godkjente studieforbund kan tilby fleksibel og brukertilpasset opplæring for voksne. Deler av tilskuddet går til samiske studieforbund. En mindre del går til refusjon av kostnader knyttet til opplæring av voksne i samisk språk på grunnskolenivå gjennomført av godkjente studieforbund. Størrelsen på disse tilskuddene beregnes ut fra aktiviteten foregående år.

Kunnskapsdepartementet foreslår at den samlede bevilgningen over kap. 254, post 70 i 2020 blir 209,6 mill. kroner.

Kap. 260 Universiteter og høyskoler, post 50 Statlige universiteter og høyskoler

For universiteter og høyskoler som får bevilgning fra Kunnskapsdepartementet over kap. 260 gjelder følgende mål:

- høy kvalitet i utdanning og forskning
- forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
- god tilgang til utdanning
- effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem.

I 2018 ble Samisk høgskole tildelt 90,7 mill. kroner. Høgskolen hadde totalt 270 registrerte studenter i 2018, det samme som året før. Høgskolen tilbyr blant annet fag som journalistikk, lærerutdanning, samisk språk og litteratur, duodji, reindrift og urfolkskunnskap. Felles for alle fagene er at de er basert på samisk kultur og tradisjonskunnskap.

I 2019 ble Samisk høgskole tildelt 94,3 mill. kroner. Det ble også tildelt 0,7 mill. kroner til Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT) til 25 nye deltidsstudieplasser i samisk sykepleieutdanning. Utdanningen skal tilbys i samarbeid mellom UiT og Samisk høgskole, som skal gi emnene i samisk språk og kulturkunnskap. I tillegg ble det tildelt 1 mill. kroner i utviklingsmidler til Samisk høgskole for å utvikle og etablere utdanningen.

I 2020 foreslår Kunnskapsdepartementet en tildeling på 97,1 mill. kroner til Samisk høgskole. I tillegg foreslår Kunnskapsdepartementet å øke tildelingen til Nord universitet med 5 mill. kroner, som skal gå til langsiktig rekruttering og faglig oppbygning av grunnskolelærerutdanningen i sør- og lulesamisk, som ble etablert i 2019.

Kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning, post 70 Tilskudd

Ansvar for fagstrategisk organ for samisk høyere utdanning og forskning er en varig oppgave som ble lagt til Universitets- og høyskolerådet i 2016. Det ble da tildelt 0,5 mill. kroner til formålet. Disse midlene videreføres også i 2020. Midlene til Universitets- og høyskolerådet er foreslått flyttet til kap. 275, post 70 i 2020. De lå tidligere på kap. 281, post 78.

Kap. 285 Norges forskningsråd, post 52 Langsiktig grunnleggende forskning

Midler til samisk forskning over kap. 285, post 52 går i hovedsak til *Program for samisk forskning III* (SAMISK III). Det omfatter grunnforskning om samiske problemstillinger innenfor humaniora og samfunnsvitenskap, samt naturvitenskapelig forskning innenfor klima og miljø med direkte tilknytning til humaniora og samfunnsvitenskap. Formålet er å bidra til å ivareta Norges ansvar for å utvikle ny, forskningsbasert kunnskap for å sikre og utvikle samiske språk, kultur og samfunnsliv. Det er vedtatt en programplan for perioden 2017–2027.

Programmets budsjett i 2019 er på 14,015 mill. kroner, hvorav 10,6 mill. kroner fra Kunnskapsdepartementet og 3,415 mill. kroner fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Våren 2019 lyste SAMISK III ut 22 mill. kroner til forskerprosjekter. I den forbindelse laget Forskningsrådet en informasjonsvideo for å informere om nye søknadsprosedyrer og heve kvaliteten på søknadene til programmet. Resultatene fra utlysningen vil foreligge i november/desember 2019.

Våren 2018 ble det lyst ut 22 mill. kroner til forskerprosjekter, og åtte av i alt 27 søknader fikk tilslag – fire forskerprosjekter og fire arrangementsstøtte-prosjekter. Forskerprosjektene mottok 5,7 mill. kroner hver og omhandler temaer som språk, tradisjonskunnskap og helse/samfunnsmedisin. Det ene prosjektet ser på hvordan fem–syvåringer med nordsamisk som førstespråk foretar fortolkninger og vurderinger av etiske dilemmaer i samtaler med voksne og hvordan dette kommer til uttrykk i deres språkbruk. Det andre prosjektet ser på hvordan beslutningstakere kan respektere og inkludere urfolks kunnskapssystemer i landbaserte og marine planleggingsprosesser, samt i beslutninger om miljø. Det tredje prosjektet ser på høstingspraksiser i lule- og nordsamiske kystområder og hvordan kunnskapen om dette blir uttrykt gjennom samiske språk, fortellinger og stedsnavn, og det fjerde prosjektet fokuserer på aldring, hverdagsliv og hjemmebasert omsorg blant samer i Norge og hos Atayal-folket i Taiwan.

I 2018 tildelte Forskningsrådet videre 21 mill. kroner til annen samisk-relevant forskning: Innenfor Offentlig sektor-pH. D.-ordningen ble det for eksempel gitt 1,7 mill. kroner for å utvide ideer om proaktive kuratoriske metoder for samisk kunst, MILJØFORSK ga 7,3 mill. kroner til et forskerprosjekt om hvordan matproduksjon som kulturarv blir fremmet og forvaltet i kyst-Norge (inkludert i Finnmark) og Forskningsbasert innovasjon i regionene ga 12 mill. kroner til et utviklingsprogram rettet mot nordnorske leverandørbedrifter, blant annet innenfor samisk reiseliv.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 73 Avskrivninger, overslagsbevilgning

Avskrivningene på posten omfatter ulike ettergivelsessordninger i Lånekassen. Studenter som har tatt minst 60 studiepoeng i et samisk språk som del av eller i tillegg til en lærerutdanning, kan få ettergitt lån i Lånekassen med inntil 50 000 kroner. Målet er å rekruttere flere lærere med kompetanse i samiske språk. I 2018 var det tre personer som fikk ettergitt til sammen 150 000 kroner på dette grunnlaget.

Kunnskapsdepartementet foreslår en bevilgning på 300 000 kroner til formålet i 2020.

Kulturdepartementet (KUD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2018	Saldert budsjett 2019	Forslag 2020
321	75	Kunstnerformål, Vederlagsordninger	688	740	¹
321	75	Kunstnerformål, Bibliotekvederlag	1 123	1 198	²
325	53	Allmenne kulturformål, Sametinget	83 700	0	³
334	78	Filmformål, Ymse faste tiltak, Internasjonalt Samisk filminstitutt (ISFI)	5 140	5 765	8 420
335	71	Mediestøtte, Tilskudd til samiske aviser	28 100	33 770	34 628 ⁴
Sum			118 751	41 473	43 048

¹ Størrelsen på vederlaget fastsettes etter at rammen for lønnsoppgjøret i staten for 2020 er kjent.

² Størrelsen på vederlaget for 2020 beregnes ut fra indeksregulering av vederlagsprisen per utlåsenheter per 31. desember 2019.

³ Fra 2019 er midlene rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

⁴ Fra og med budsjettåret 2020 flyttes tilskuddet til samiske aviser fra kap. 335, post 75 til kap. 335, post 71. Den direkte mediestøtten vil da være samlet på én post i statsbudsjettet.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler:

Kap.	Post	Benevnelse
325	72	Allmenne kulturformål, Kultursamarbeid i nordområdene
329	01	Arkivformål, Driftsutgifter

Videre forvalter flere mottakere av tilskudd/bevilgning fra Kulturdepartementet oppgaver og aktiviteter rettet mot samisk kunst og kultur. Det gjelder for eksempel Nasjonalbiblioteket, museene i det nasjonale museumsnettverket og Norsk kulturråd.

Kap. 321 Kunstnerøkonomi, post 75 Vederlagsordninger

Visningsvederlaget er et kollektivt vederlag for visning av verk som er i offentlig eller offentlig støttede institusjoners eie, og forvaltes av fire vederlagsfond. Ordningen er regulert i lov 28. mai 1993 nr. 52 om vederlag for visning av billedkunst og kunsthåndverk mv. Den delen av vederlaget som gjelder visning av samisk visuell kunst fordeles til Samiske kunstneres og forfatters vederlagsfond.

Bibliotekvederlaget er et kollektivt vederlag regulert i lov 29. mai 1987 nr. 23 om bibliotekvederlag. Opphavsmenn til verk som lånes ut i offentlige bibliotek skal ha vederlag. Vederlagets størrelse beregnes ut fra avtalt pris per utlåsenhet og fordeles til 17 ulike vederlagsfond, blant disse Samisk faglitterær forfatter- og oversetterforening og Samiske kunstneres og forfatters vederlagsfond.

Kap. 334 Film- og medieformål, post 78 Ymse faste tiltak

Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) har nasjonal status. Tilskuddet til ISFI blir foretatt på et særskilt grunnlag og ikke ut fra de samme kriteriene som midler til regionale filmvirksomheter. Det foreslås en økning på 2,5 mill. kroner til ISFI i 2020. Økningen kan brukes både til drift av ISFI og bevilgninger til samiske audiovisuelle produksjoner. Økningen går til drift av ISFI og tilskudd til samiske audiovisuelle produksjoner. Formålet er å sikre ISFI en bedre driftssituasjon, slik at virksomheten kan videreføre og styrke satsingen på produksjon av samiske audiovisuelle verk.

Kap. 335 Mediestøtte, post 71 Mediestøtte

Under denne posten gis det tilskudd til samiske aviser og samiskspråklige avissider. Med samisk avis menes aviser som har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe. Ordningen er regulert i forskrift fastsatt av Kulturdepartementet, og midlene fordeles av Medietilsynet.

Kap. 325 Allmenne kulturformål, post 72 Kultursamarbeid i nordområdene

I det norsk-russiske kultursamarbeidet etableres treårige samarbeidsprogrammer med sikte på utvikling av det norsk-russiske kultursamarbeidet. Departementet gir treårig prosjektstøtte til

utviklingsarbeid innenfor ulike deler av kulturfeltet, herunder til samisk kultur og urfolksskulturer. For inneværende periode, 2019-2021 er urfolksskulturer et av fokusområdene.

Kap. 329 Arkivformål, post 01 Driftsutgifter

Drift av Samisk arkiv dekkes innenfor de årlige bevilgningene til Arkivverket over statsbudsjettets kap. 329, post 01.

Spillemidler til samisk idrett

Ved fordeling av overskuddet til Norsk Tipping AS for spilleåret 2018 til idrettsformål i 2019, ble det avsatt 1,5 mill. kroner til samisk idrett. Tilskuddet overføres Sametinget som er ansvarlig for den videre fordelingen i tråd med målsettingen for tilskuddet. Målsettingen er å opprettholde og videreutvikle særegne samiske idrettsaktiviteter som er en del av samisk kultur. Videre skal midlene bidra til økt omfang av idrett og fysisk aktivitet i befolkningen.

Tilskuddet skal primært benyttes til aktiviteter rettet mot barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år). Tilskuddet er ikke ment å støtte opp om ordinære idrettsaktiviteter som utøves i regi av samiske idrettsorganisasjoner. Spillemidler til idrettsformål i 2020 fordeles ved kongelig resolusjon våren 2020.

Tildelinger til andre samiske formål

Videre forvalter flere mottakere av tilskudd/bevilgning fra Kulturdepartementet oppgaver og aktiviteter rettet mot samisk kunst og kultur. Det gjelder for eksempel Nasjonalbiblioteket, museene i det nasjonale museumsnettverket og Norsk kulturråd.

Det kan nevnes at Norsk kulturråd fra 2019 ble styrket med 2 mill. kroner øremerket samisk litteratur. Midlene skal bidra til å gjøre samisk litteratur tilgjengelig på nynorsk og bokmål, og sikre at norskspråklige lesere skal få tak i samisk litteratur over hele landet.

Justisdepartementet (JD)

			(i 1000 kr)		
Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap	Saldert	Forslag
			2018	budsjett 2019	2020
440	01	Politidirektoratet – politi og lensmannsetat, Driftsutgifter	400	400	400
		Sum	400	400	400

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter

Under kap. 440, post 01 har det i flere år blitt stilt midler til disposisjon for de politidistriktene hvor det er kommuner innenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Målsettingen er å motivere til økt kunnskap om samisk språk og kultur i politidistrikter med samisk befolkning. Politidistrikter som har kommuner med tospråklig forvaltning, kan tildeles midler for utgifter de har hatt som følge av dette. Politidirektoratet har fra og med 2017 delegert administrasjonen av ordningen til Finnmark politidistrikt, som dermed har fått et nasjonalt ansvar for å administrere ordningen i henhold til gjeldende instruks. Samelovens språkregler omfatter politidistriktene Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark, som alle har kommuner som kommer inn under bestemmelsene i sameloven.

Det er etablert en ressursgruppe med polititjenestemenn med samisk bakgrunn og/eller som behersker samisk språk. Gruppen skal veilede direktoratet og politidistriktene i spørsmål som angår samisk språk og samisk kultur i politiet. Det er iverksatt et arbeid med å styrke samisk språk knyttet til behandling av saker hvor samiske barn har vært utsatt for vold eller overgrep. Statens barnehus i Tromsø er i den forbindelse gitt et ansvar, og har styrket bemanningen med en samiskspråklig psykolog. I 2018 ble det opprettet en underavdeling av Statens barnehus Tromsø i Kirkenes.

Politidirektoratet har i dag integrerte brevmaler på både sør- og nordsamisk i sitt saksarkivsystem. Dette vil bli videreført når politiet bytter til nytt felles saksbehandlings-system høsten 2019. Arbeidet med andre tiltak for å styrke samisk språk i politiet er under utvikling.

Regnskap for 2018 er 400 000 kroner. For 2019 er det satt av 400 000 kroner. Det tas sikte på å sette av tilsvarende beløp i 2020.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap	Saldert	Forslag
			2018	budsjett 2019	2020
762	50	Samisk helse, Tilskudd til Sametinget	5 600	0	0 ¹
762	70	Primærhelsetjenesten, Tilskudd, <i>kan benyttes under post 21</i> ²	6 200	6 200	6 200
Sum			11 800	6 200	6 200

¹ Bevilgningen ble i 2019 rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

² Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostene totale størrelse viser vi til Helse- og omsorgsdepartementets Prop. 1 S (2019-2020).

Kap. 762 Primærhelsetjenesten, post 70, Tilskudd

Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til likeverdige helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning og til at tjenestene er kunnskapsbaserte. Tilskuddet forvaltes av Helsedirektoratet. Det er behov for oppdatert kunnskap om den samiske befolkningens helse og bruk av helse- og omsorgstjenester. Bevilgningen dekker tilskudd til senter for samisk helseforskning. Senterets hovedoppgave er å drive forskning med fokus på helse og livsstil i den samiske befolkningen. Senteret gjennomførte en større befolkningsundersøkelse i kommuner med samisk befolkning i 2003–2004 kalt SAMINOR 1. Undersøkelsen ble gjentatt i de tre nordligste fylker i 2012–2014 kalt SAMINOR 2.

SAMINOR-studien har påvist helseutfordringer i den samiske befolkningen, men de to tidligere studiene har inkludert for få geografiske områder til at resultatene kan generaliseres. Det må derfor gjøres en større SAMINOR-studie hvor både nord-, lule- og sørsamiske områder inkluderes. Det planlegges en større studie, SAMINOR 3 i 2021-22. Det ble bevilget om lag 6,2 mill. kroner i 2019. Departementet foreslår å videreføre bevilgningen på 6,2 mill. kroner i 2020.

Barne- og familiedepartementet (BFD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2018	Saldert budsjett 2019	Forslag 2020
854	50	Tiltak i barne- og ungdomsvernet, Forskning og utvikling	1 000	0	0 ¹
		Sum	1 000	0	0

¹ Bevilgningen ble i 2019 rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapittel:

Kap.	Post	Benevnelse
840	70	Tilskot til valdsførebyggjande tiltak mv.

For nærmere spesifisering av budsjettposten viser vi til Barne- og familiedepartementets Prop. 1. S (2019-2020)

Kap. 840 Tiltak mot vald og overgrep, post 70 Tilskot til valdsførebyggjande tiltak mv.
Bevilgningen på posten har blant annet blitt brukt til tilskudd til stiftelsen Alternativ til Vold (ATV) til drift av eksisterende ATV-kontor og til etablering av nye kontor.

Bevilgningen er foreslått økt med 6 mill. kroner i 2020 for å sikre helårsdrift av et nytt ATV-kontor i Finnmark med samisk kompetanse, og styrke bemanningen ved noen av de eksisterende ATV-kontorene.

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

(i 1 000 kr)

Kap.	Benevnelse	Regnskap 2018	Saldert budsjett 2019	Forslag 2020
1142	Landbruksdirektoratet	12 184	12 607	18 332 ¹
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	116 537	123 100	136 100
	Sum	128 721	135 707	154 432

¹ Beløpet i tabellen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet omfatter tildelinger gitt over post 45, 70, 71, 72 og 80, jf. postomtalen under. Tildelingen til drift av Landbruksdirektoratets avdeling i Alta er ikke inkludert i beløpet.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

(i 1 000 kr)

Post	Tiltak	Regnskap 2018	Saldert budsjett 2019	Forslag 2020
01	Driftsutgifter	229 542	243 702	238 016
45	Større utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 741	6 312	12 051
50	Arealressurskart	7 643	7 715	7 676
60	Tilskudd til veterinærdekning	146 373	180 471	34 886
70	Tilskudd til fjellstuer	799	819	816
71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	6 268	4 524	4 513
72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	467	452	452
73	Tilskudd til erstatninger mv. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	32 179	55 610	55 610
74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt		1 000	1 000
75	Tilskudd til klimarådgivning på gårder	7 175		
80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	909	500	500
	Sum kap. 1142	435 096	501 105	355 520

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke drift av Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet er utøvende forvaltningsorgan for de sentrale reindriftspolitiske virkemidlene, og skal legge til rette for å nå målene i reindriftspolitikken. Landbruksdirektoratet forvalter blant annet reindriftsloven og virkemidlene under reindriftsavtalen, og er også sekretariat for Reindriftsstyret, styret for Reindriftens Utviklingsfond og for Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt.

Direktoratet skal bidra med støtte og utredningsarbeid, og direktoratet skal i vesentlig grad ha en rådgivende rolle på reindriftsområdet.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på posten på 238 mill. kroner for 2020.

Omtale av postene som gjelder særskilte reindriftsformål

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold, *kan overføres*

Bevilgningen skal dekke utgiftene til oppfølging av Norges ansvar for grensegjerdene mot Sverige, Finland og Russland. Videre skal posten dekke utgiftene til effektivisering av reinbeiteavtaler i Rørosregionen. I tillegg skal posten dekke eventuelle erstatningskrav fra finske myndigheter for norsk rein som har krysset grensen til Finland. I 2016 ratifiserte Norge og Finland ny reingjerdekonvensjon mellom de to landene. Norge har etter konvensjonen ansvar for å føre opp gjerde på strekningen Karigasniemi-Levajok, og dette vil gi økte kostnader i perioden 2018-2021.

På bakgrunn av de økte kostnadene fremmer Landbruks- og matdepartementet forslag om en økning i bevilgningen på 6 mill. kroner, til 12 mill. kroner for 2020.

Post 70 Tilskott til fjellstuer

Formålet med bevilgningen er å opprettholde fjellstueene for å sikre tryggheten i fjellområder for blant annet reingjetere. Landbruks- og matdepartementet har i dag avtale med tre statseide fjellstuer, og i tillegg kontrakt med fire private aktører om fjellstuehold. Fjellstueene har plikt til å holde åpent hele året.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 816 000 kroner for 2020.

Post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark, kan overføres

Formålet med bevilgningen er å finansiere ulike tilpasninger og tiltak for å legge til rette for en bærekraftig reindrift i Finnmark.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 4,5 mill. kroner for 2020.

Post 72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite i Trollheimen, overslagsbevilgning

Formålet med posten er å dekke erstatningene ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite i Trollheimen, jf. Frostating lagmannsrett sitt overskjønn av 2. september 1999 og inngåtte reinbeiteavtaler med grunneierne i Trollheimen.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 452 000 kroner for 2020.

Post 80 Radioaktivitetstiltak

Statens ansvar for å dekke kostnader som følge av radioaktivt nedfall etter Tsjernobylulykka har som prinsipielt utgangspunkt det vedtak som regjeringen fattet 31. juli 1986. Regelverket for radioaktivitetstiltak blir fastsatt etter de samme prosedyrene som forskriftene etter reindriftsavtalen.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 500 000 kroner for 2020.

Kap. 1151 Reindriftsavtalen

		(i 1 000 kr)		
Post	Tiltak	Regnskap 2018	Saldert budsjett 2019	Forslag 2020
51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	36 650	33 900	36 600
72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 500	7 500	7 300
75	Kostnadssenkende og direkte tilskott, kan overføres	71 068	79 100	88 200
79	Velferdsordninger, kan overføres	2 319	2 600	4 000
Sum kap. 1151		116 537	123 100	136 100

Den 26. februar 2019 ble staten og Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) enige om en avtale for 2019/2020. Reindriftsavtalen for 2019/2020 har en ordinær ramme på 136,1 mill. kroner. Dette er en økning på 13 mill. kroner fra reindriftsavtalen for 2018/2019.

Hovedformålet med reindriftsavtalen 2019/2020 er å legge til rette for å utvikle reindriftnæringen som en rasjonell markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv. I tråd med regjeringsplattformen prioriteres tiltak som støtter opp om de utøverne som har reindrift som hovedvirksomhet, og tiltak som bidrar til økologisk bærekraft. Med

bakgrunn i reduksjonen i produksjonsinntektene og at prosessen med tilpasning av reintall nylig er gjennomført, har det vært viktig å videreføre hovedlinjene i tilskuddssystemet. Det gir stabilitet i ordningene over reindrifftsavtalen. En videreføring støtter også opp om de reindrifftsutøverne som har fulgt opp reduksjonsvedtak. Siidaandeler som ikke følger pålagte reduksjonskrav, har heller ikke rett til tilskudd over avtalen.

Reindrifftsavtalen 2019/2020 er den sjette avtalen regjeringen har inngått med NRL. Enighet i avtaleforhandlingene er viktig for å støtte opp om avtaleinstituttet og den hovedavtalen som er inngått mellom Landbruks- og matdepartementet og NRL.

Departementet foreslår bevilgninger under kapittel 1151 for 2020 i samsvar med Stortingets behandling av reindrifftsavtalen for 2019/2020, jf. Innst. 415 S (2018–2019). Nærmere omtale finnes i Prop. 117 S (2018–2019) *Endringer i statsbudsjettet 2019 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifftsavtalen 2019/2020 m.m.)* og i Innst. 415 S (2018–2019).

Klima- og miljødepartementet (KLD)

			(i 1000 kr)		
Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2018	Saldert budsjett 2019	Forslag 2020
1429	21	Riksantikvaren, spesielle driftsutgifter, Kunnskapsløftet, registrering av automatisk fredete samiske bygninger, samt KULA, Landskap av nasjonale interesse	2 500	0	0 ¹
1429	50	Riksantikvaren, Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	3 519	0	0 ²
1429	71	Riksantikvaren, Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, <i>kan overføres</i> ³	6 000	6 000	6 000 ⁴
Sum			12 019	6 000	6 000

¹ Prosjektet ble formelt avsluttet i 2017, det ble gitt en ekstrabevilgning i 2018.

² Midlene ble i 2019 rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

³ Over posten er det øremerket *inntil* 6 mill. kroner for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaring av automatisk fredete samiske kulturminner.

⁴ Beløpene som er oppgitt i tabellen viser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostens totale størrelse vises det til Klima- og miljøverndepartementets Prop. 1 S (2018-2019).

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 21 Spesielle driftsutgifter

Bygningsregistreringsprosjektet innenfor Bevaringsprogrammet for automatisk fredete samiske bygninger startet i 2011 og ble formelt avsluttet i 2017. I 2018 ble det gitt en ekstrabevilgning til etterarbeid på 2,5 mill. kroner. Registreringen har sitt utspring i Riksrevisjonens kritikk fra 2009 om manglende oversikt over automatisk fredete samiske bygninger. Bevaringsprogrammet for automatisk fredete samiske bygninger blir videreført.

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 50 Tilskudd til samisk kulturminnearbeid

Tildelingen skal dekke Sametingets arbeid med å sette i stand og synliggjøre samiske kulturminner og kulturmiljø.

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 71 Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, *kan overføres*

Over Riksantikvarens budsjett er det for 2020 videreført en øremerking med inntil 6 mill. kroner for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaring av automatisk fredete samiske bygninger innenfor Bevaringsprogrammet for automatisk fredete samiske bygninger. Arbeidet skal skje i henhold til omforente prinsipper i Plan for forvaltning av automatisk fredete samiske bygninger, vedtatt av Sametingets plenum.

Midlene fra post 71 vil bli utbetalt av Riksantikvaren på anmodning fra Sametinget. Riksantikvaren vil gi nærmere føringer for bruken av tilskuddet.

Samferdselsdepartementet (SD)

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 71 Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold

Undersøkelser viser at permanente gjerder i områder hvor jernbanen krysser beiteområder eller på strekninger der det er stor hyppighet av reinpåkjørslar, ser ut til å være det mest effektive tiltaket for å redusere antall tamreinpåkjørslar. En forutsetning for ønsket effekt er at gjerder er tilstrekkelig lange, er utformet og plassert riktig og kombinert med tilstrekkelig antall over- eller underganger. Samtidig er det viktig at gjerdene er av høy kvalitet og av tilstrekkelig høyde, for at de skal tåle vinterforhold med mye snø og vind.

Oppsett av gjerder for å redusere antall påkjørslar av tamrein blir prioritert på jernbanestrekninger hvor det er stor risiko for påkjørslar og hvor gjerdene kan monteres mellom naturlige viltoverganger. Gjerdene er svært effektive tiltak. Erfaringsvis går antallet reinpåkjørslar ned mot null på strekninger hvor det er satt opp gjerde, med noen få unntak i tilfeller der dyr har kommet seg innenfor gjerdet.

Bane NOR SF startet i 2018 et arbeid med bygging av vilt-/reingjerder på Nordlandsbanen for å redusere antallet tamreinpåkjørslar på denne ulykkesbelastede jernbanestrekningen. Totalt i løpet av 2018-2019 vil det være bygget tosidig gjerde langs nærmere 28 km av Nordlandsbanen.

I 2018 ble det benyttet 16,9 mill. kroner til rydding av skog og trasé og til å sette opp gjerde på den første strekningen Skog-Kvalfors bru (7,6 km). I 2019 settes det opp nye gjerder på strekningen fra Kvalfors bru – Bjoråsen tunnel (18 km) og på strekningen Sefrielv-Sefrivatn tunnel (2,5 km) som er en forlengelse av et eksisterende gjerde, til en kostnad på ca 36 mill. kroner.

I perioden 2020-2021 er det lagt opp til å forlenge et eksisterende gjerde i Saltdal på strekningen Kjemåga elv-Rusånes tunnel (15,9 km). Kostnaden er anslått til totalt 30 mill. kroner fordelt med 15 mill. kroner for hvert av årene 2020 og 2021.

Utgitt av:
Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer fra:
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 222 40 000
Publikasjonskode: H-2453 BS

Giella- ja
ođasmahttindepartemeanta

Juolludeamit sámi ulbmiliidda jagi 2020 stáhtabušeahtas

Juolludeamit sámi ulbmiliidda

Norgga stáhta lea vuodđuduvvon guovtti álbmoga eatnamiidda, sápmelaččaid ja dáččaid. Ráđđehusa ulbmil lea ahte sápmelaččat galget beassat ovddidit gielaset, kultuvrraset ja servodateallimeaset.

Vuodđolága § 108 ja sámeláhka leat sámepolitihka riikkalaš riektivuodut. Norggas leat ollu álbmotrievttalaš geatnegasvuodát mat leat láidesteaddjin sámepolitihkkii. Buot departemeanttain lea ovddasvástádus čuovvolit sámepolitihka čadaheami iežaset suorggis. Giella- ja ođasmahttindepartemeanttas lea bajimus ovddasvástádus stáhta sámepolitihka oktiiheiveheamis, ja dat galgá bargat dan badjelii ahte surggiid rastásaš ja hálddahusdásiid rastásaš politihkka lea ollislaš ja oktasaš.

Giella- ja ođasmahttindepartemeantta Proposišuvnnas 1 S (2019–2020) čilgejuvvojit oanehaččat sámepolitihka hástalusat ja ovdánanmearkkat, ja das válddahallojit departemeantta ulbmilat ja strategijjat.

Dán prentosis válddahallojuvvo oanehaččat ja čoahkkájit mo guhtege departemeanta lea evttohan juolludusaid sámi ulbmiliidda jahkái 2020.¹

Sisdoallu

Sámediggi.....	3
Giella- ja ođasmahttindepartemeanta (GOD).....	4
Olgoriikadepartemeanta (OD).....	7
Máhtodepartemeanta (MD).....	9
Kulturdepartemeanta (KD).....	13
Justiisadepartemeanta (JD).....	15
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta (DFD).....	16
Mánáid- ja bearašdepartemeanta (MBD).....	17
Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD).....	18
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta (DBD).....	21
Johtalusdepartemeanta (JD).....	22

¹ Jus iešguđet departemeantaid bušehttaproposišuvnnain ja dán diehtujuohkingihppagis eai leat seamma logut, de dalle gustojit bušehttaproposišuvnnaid logut.

Sámi ulbmiliidda juolluduvvon ruđaid visogovva

	(1000 ruvnuid mielde)		
	Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon bušeahhta 2019	Evttohus 2020
Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta	362 989	550 658	591 749
Máhttodepartemeanta	372 411	303 316	330 323
Kulturdepartemeanta	118 751	41 473	43 048
Justiisa- ja geargusvuodadepartemeanta	400	400	400
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	11 800	6 200	6 200
Mánáid- ja dásseárvodepartemeanta	1 000	0	0
Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta	128 721	135 707	154 432
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta	12 019	6 000	6 000
Buohkanas juolludeapmi	1 008 091	1 043 754	1 132 152
Sámeálbmotfoanda	5 566	0	0
Submi	1 013 657	1 043 754	1 132 152

Lassin vel lea áigumuš jahkái 2019 geavahit sullii 30 milj. ruvnnu Johtalusdepartemeantta bušehtas doaibmabijuide mat galget geahpidit bohccuid vuojáhallamiid, geahča válldahallama siiddus 22. Dasa lassin leat várrejuvvon ruđat Mánáid- ja bearašdepartemeantta bušehtas sihkkarastimii birrajagi doaimma dan ođđa Alternativ til vold-kantuvrras Finnmárkkus mas lea sámi gelbbolašvuhta, geahča válldahallama siiddus 17.

Dán almmuhusas čilgejuvvojit dán tabealla logut dárkilit guđege departemeantta válldahallamis. Sámi ulbmiliidda juolluduvvojit maid ruđat doarjjapoasttain main doarjjajuogadeapmi čielgá maŋŋil. Dat doarjagat eai leat dán tabealla loguin mielde, muhto dat leat čilgejuvvon guđege departemeantta válldahallamis.

Sámediggi

Sámediggi galgá bušeahhtaevttohusa mielde hálddašit sullii 519 milj. ruvnnu jagi 2020. Dás lea sullii 16 milj. ruvnnu (3 proseantta) lasáhus jagi 2019 ektui. Sámedikki vuosttaš olles doaibmajahki lei 1990, ja dalle lei Sámedikki bušeahhta 31,7 milj. ruvnnu stuoru. Sámedikki bušeahhta lea bures ovdánan mánja jagi. Ovdáneapmi lea eiseválddiid ulbmiliid mielde das, ahte Sámedikkis galgá leat eanet dadjamuš ja váldi dakkár áššiin mat leat erenoamáš dehálaččat sámi álbmogii.

Visogovlaš logahallan juolludemiin Sámediggái

	(1000 ruvnnuid mielde)		
	Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon bušeahhta 2019	Evttohus 2020
Gielda ja ođasmahttindepartemeanta	310 954	497 069	512 861
Máhttodepartemeanta	69 611	1 000	0
Kulturdepartemeanta	83 700	0	0
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	5 600	0	0
Mánáid- ja bearašdepartemeanta	1 000	0	0
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta	9 519	6 000 ¹	6 000 ¹
Buohkanas juolludeapmi bevilgning	480 384	504 069	518 861
Sámeálbmotfoanda	5 566	0	0
Submi	485 950	504 069	518 861

¹ Kapihttala 1429 Riikaantikvára, poasttas 71 *Doarjja ráfáidahttojuvvon priváhta kulturmuittuide* lea merkejjuvvon 6 milj. ruvnnu *rádjai* nannen dihtii barggu automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid seailuhemiin.

Ráđdehus ja Sámediggi sohpe jagi 2019 ásahit ođđa bušeahhtaortnet mas jahkásaš juolludeamit Sámediggái álgojurdagaga vuodul čohkkejuvvojit ovttá postii stáhtabušeahhtas, geahča čilgejumi kapihttala 560 poastta 50 vuolde, Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta Prop 1 S (2018-2019). Ođđa ortnet addá Sámediggái stuorát doaibmanvejolašvuoda ieš vuoruhit ekonomalaš váikkuhangaskaomiid iešguđetlágan doaibmabijuid hárrái.

Kapihttala 560 poasta 50 lea oktasaš bušeahhtapoasta mii ruhtada daid suorgeviidodagaid maid fágadepartemeanttain lea ovddasvástádus fuolahit. Ođđa bušeahhtaortnega láiddanjuolggadusat, maid Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta ráhkada, galget daid hástalusaid hálddašettiin leat veahkin maid okta čohkkejuvvon poasta sáhtta dagahit departemeanttaid gaskasaš ovddasvástádusjuogadeapmái. Dehálaš vuolggasadji lea ahte juohke departemeanttas ain lea ovddasvástádus sámi áššiin iežas suorggis.

Sámediggi juogada ruđaid mat leat juolluduvvon, manimus dievasčoahkkimisttis dainna várašemiin ahte Stuoradiggi dohkkeha bušeahhtamearrádusa. Sámediggi juogada juolludemiid iežas vuoruhemiid mielde, muhto Stuorradikki bušeahhtamearrádusa mielde. Sámedikki ekonomijahálldašemi rámmaid mearrida Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta njuolggadusčoahkis mii lea Sámedikki ekonomijahálldašemi várás, geahča sámelága § 2-1, goalmát lađđasa. Njuolggadusčoahkis lea departemeanta mearridan ahte Sámediggái ge gustojit stáhta ekonomijanjuolggadusat ja mearrádusat stáhta ekonomijastivrema birra.

Sámediggái lea biddjojuvvon hálldašanovddasvástádus mánjga hálldahuslaš áššis, nugo ovdamearkka dihtii sámediggeválggain, ekonomalaš doarjagiid juohkimis, skuvlla oahppoplánaid dárkilit ráddjejuvvon osiid mearrideamis, sámi kulturmuittuid hálldašemis kulturmuittolága ja dasa gullevaš lánkaásahusaid mielde, ja vel ovddasteddjiid nammadeamis sierranas almmolaš orgánaide. Sámedikkis lea dasto vel váldi ja dadjamuš go dat oassálastá ja das leat ovddasteddjit ollu lánveggottiin, stivrrain ja rádiin.

Eanet dieđuid Sámedikki doaimma birra gávnnat Sámedikki neahttasiiddus:

www.samediggi.no.

Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta (GOD)

			(1000 ruvnnuid mielde)		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu 2018	Saldere- juvvo- bušeahtta 2019	Evttohus 2020
525	01	Fylkkamáneámmáhat, Doaibmagolut	26 022	26 022	27 000 ¹
560	50	Sámi ulbmilat, Sámi giella, kultuvra ja servodateallin	310 954	497 069	512 861
560	54	Sámediggi, Sámeálbmotfoanda	5 566	0	0 ²
560	55	Sámi ulbmilat, Sámi allaskuvla		5 223	5 363 ³
560	51	Sámi ulbmilat, Divvun		7 234	7 428 ⁴
563	01	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Doaibmagolut	6 394	6 393	6 508
563	21	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Erenoamáš doaibmagolut, <i>sirdin lea vejolaš</i>	1 887	2 717	2 789 ⁵
2445	33	Statsbygg, Dábálaš huksenprošeavttaid álggaheapmi, <i>sirdin lea vejolaš</i>		6 000	29 800
		Submi	359 538	363 616	591 749

¹ Juolludus ruhtada davimus fylkkamánniid doaibmamušaid regionála boazodoalloiseváldin.

² Jagi 2019 rájes sirdojuvvui kap. 560 poasta 54 juolludus kap. 560 postii 50.

³ Jagi 2019 rájes sirdojuvvui kap. 561 poasta 50 juolludus kap. 560 postii 55.

⁴ Jagi 2019 rájes sirdojuvvui kap. 561 poasta 51 juolludus kap. 560 postii 51.

⁵ Rehketdoallohokku sisttisdoallá prošeavttaid main lea olggobeallásaš ruhtadeapmi, Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáša namas.

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahhtakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
500	50	Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta, Dutkanprográmmat
553	63	Rádjaregionála Interreg-prográmmat, <i>sáhtta geavahuvvot kapihttala 553 poasttaid 60 ja 65 vuolde</i>

Kap. 525 Fylkkamáneámmáhat, poasta 01

Juolludus galgá ruhtadit davimus fylkkamánniid doaibmamušaid boazodoalloiseváldin.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallinfunnsliiv

Poasttas lea váldojuolludus Sámediggái.

Evttohuuvvo lasihit juolludusa 13 milj. ruvnnuin čuovvulit NAČ 2016: 18 *Váibmogiella*, ruhta galgá geavahuvvot iešguđet doaibmabijuide nannet sámeielaid. Doaibmabijut mat álggahuvvojit, galget čielggaduvvot konsultašuvnnain Sámedikkiin.

Evttohuuvvo lasihit juolludusa 1 milj. ruvnnuin daidda sámi organisašuvnnaide mat barget eastademiin givssideami, dainna eavttuin ahte Máhttodepartemeantta kap. 225 Doaibmabijut vuodđooahpahussii, poasta 74 Prošeaktadoarjagat geahpeduvvo seamma ollu. Seammalágan sirdin dahkkojuvvui maiddái jagi 2019, gč. Prop. 114 S ja Innst. 391 S (2018–2019).

Sámedikki barggu oktavuodas riikkaidgaskasaš álgoálbmotgiellajagiin lasihuvvui jagi 2019 juolludus 1,1 milj. ruvnnuin. Lassáneapmi gustui ovttá jahkái ja danne evttohuuvvo vástideaddji geahpedus jagi 2020 várás.

Buohkanassii evttohuuvvo 512,9 milj. ruvdnošaš juolludus jagi 2020 várás. Juolludusa hálddaša Sámediggi ollásit.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 51 Divvun

Divvun, sierra ovttadat Norgga árktalaš universitehtas – Romssa universitehtas, ovddida ja jodiha teknologalaš giellareaidduid sámeielaid várás. Ođđaaigásaš giellateknologiija geavaheapmi lea eaktun dasa ahte sámeielat sáhttet seailut geavahangiellan otnáš servodagas.

Departemeanta evttoha juolludit 7,4 milj. ruvnnu jahkái 2020 Divvuma jodiheapmái.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 55 Sámi allaskuvla

Sámi allaskuvla čadaha muhtun bargamušaid Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta gohččuma mielde.

Juolludus galgá geavahuvvot Sámi statistihka fágalaš analysajoavkku ja Sámi ofelaš-ortnega jodiheapmái. Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta gohččuma mielde lea Sámi Allaskuvla doaibman Sámi statistihka fágalaš analysajoavkku čállingoddin ja Sámi ofelaččaid ortnega čállingoddin.

Ollistan dihtii ovdaságaid maid Sámi ofelaččat dollet, ráhkaduvvojit sierra neahttasiiddut main leat dieđut sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra, erenoamážit nuoraid várás. Sámi allaskuvla almmuha neahttasiidduid Sámi allaskuvlla 30-jagi ávvudeami oktavuodas 2019 čavčča. Siidu galgá maiddái siskkildit Gáldu ovddeš diehtujuohkinsiiddu materiála álgoálbmot- ja olmmošvuoigatvuođaid birra.

Árvaluvvo juolludit Sámi allaskuvlii oktiibuot 5,4 milj. ruvnnu jahkái 2020 Fágalaš analysajoavkku ja Sámi ofelaččaid goluid gokčamii.

Kap. 563 Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, poasta 01 Doaibmagolut ja poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut, sirdin lea vejolaš

Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš Guovdageainnus lea fágalaččat iešmearrideaddji ášahus mii mearrida iežas ulbmiliid ja bohtosiid gáibádusaid daid rájáiid siskkobealde maid Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta mearrida. Bargu galgá sin várás leat guđet leat ealáhusdoaibmit, almmolaš eiseválddit, dutkanbirrasat ja eará fágabirrasat, ja dasto vel lassin riikkaidgaskasaš organisašuvnnat ja ovttasbargoorganat. Stivra lea guovddáža bajimus orgána.

Departemeanta evttoha juolludit oktiibuot 9,3 milj. ruvnnu Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáži jahkái 2020.

Kap. 2445 Statsbygg, poasta 33 Dábálaš huksenproseassaid álggaheapmi, sirdin lea vejolaš

Jagi 2019 stáhtabušeahas várrejuvvui 6 milj. ruvnnu álgojuolludussan Saemien Sijte ođđa museavistái Snoasas. Statsbygga galgá leat proševtta huksejeaddji. Saemien Sijte ođđa museavistti gollorámman lea biddjojuvvon 115,3 milj. ruvnnu. Vurdojuvvo ahte visti gárvána jagi 2021 nuppi jahkebeali mielde.

Departemeanta evttoha juolludit 29,8 milj. ruvnnu barggu joatkimii ođđa museavisttiin jagi 2020.

Kap. 500 Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta, poasta 50 Dutkanprográmmat

Prográmma Sámi dutkan III, mii lea doaibmi prográmma, masa ii leat mearriduvvon miige bistináigodagaid. Dat lea fágalaččat viiddis vuodđodutkanprográmma sámi čuolbmačilgehusaid várás mat gullet humaniorai ja servodatdiehtagii. Prográmma galgá ovddidit alladásat dutkama guoskevaš politihkkaovddideapmái, hálddašeapmái ja eará servodatdoibmiide. Ulbmil lea háhkat eanet dieđuid ja máhtu dáid áššiid birra: kulturdovdahemiid, sámi identitehta ja servodathuksema, bajásšaddama ja oahpu, giela, dálkkádaga ja birrasa, eallindiliid ja álbmotovdáneami birra. Departemeanta juolluda 3,5 milj. ruvnnu jahkái 2020.

Kap. 553 Nuppástusnávccalaš regiovnat, poasta 63 Rádjaregionála Interreg-prográmmat, sáhtta geavahuvvot kapihtala 553, poasttaid 60 ja 65 vuolde

Jahkái 2019 juolludii Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta 10,14 milj. ruvnnu Intereg Davi čadaheapmái, mas Sápmi lea oasseprográmma. Juolludeapmi Interreg Davvá bisuhuvvo

seamma stuorisin jagi 2020 kapihttala 533 poasttas 63 Rádjaregionála Interreg-prográmmat. Romssa fylkkasuohkan doaibmá olles Davvi-prográmma ja Sápmi nammasaš oasseprográmma čállingoddin, muhto bargá ovtta Davvi-Trøndelága fylkkasuohkaniin lullisámi doaimmaid hárrái.

Doarjja addojuvvui 6 prošeaktii jagi 2018 ja dat juohkásedje čuovvovaš vuoruhuvvon áŋgiruššansurggiide: Dutkamii ja ođđahutkamii, ealáhushutkamii, kultuvrii ja birrasii ja oktasaš bargomárkanii.

Sápmi nammasaš oassesuorggis juolluduvvui doarjja 3 prošeaktii jahkái 2018, buot áŋgiruššansuorggis Kultuvra ja biras. Okta Sápmi prošeavttain mii loahpahuvvui 2018, lei Biegganjunážat. Prošeavttas leat boazodoallit, teknologijafitnodagat, Riikkaidgaskasaš Boazodoalloguovddáš ja vuorrasat boazodoallit, geat fievrridit árbedieđu viidáseappot, leat leamaš mielde. Prošeakta lea:

- Lea ásahan kvalitehta dáfus buori oahppoprográmma boazodoallonuoraide sámi boazodoalu birra ja daid hástalusaid birra mat boazodoalus leat
- Ráhkadan 8 oahppomodula boazodoalloohppui mas lea leamaš ohppiidlonohallan Davvikalohtas
- Ráhkada oahpponeavvuid plánaid vuodul
- Ovddidan ovttasbargovugiid gaskal skuvllaid, oahpaheddjiid ja ohppiid

Buohkanassii leat juolluduvvon 46 prošeavtta Davvi nammasaš oassesuorggis ja 14 Sápmi nammasaš oassesuorggis dán rádjai Interreg-prográmmaáigodagas V (2014-2020):

	Dutkan ja Ođđahutkan	Ealáhushutkan	Kultuvra ja biras	Oktasaš bargomárkan
DAVVI	17	14	10	5
SÁPMI	0	3	9	2

Olgoriikadepartemeanta (OD)

Ruđat juolluduvvojit sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušehttakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
115	21/70	Erenoamáš doaibmagolut ja Kultur- ja diehtujuohkinulbmilat
116	70	Geatnegas máksámušat
118	70	Davviguovllut, ovttasbargu Ruoššain ja atomasihkkarvuolta

Kap. 115 Ealáhusovddideapmi, kultuvra ja diehtujuohkin, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut ja poasta 70 Kultur- ja diehtujuohkináššit

Doarjagat mat addojuvvojit dain poasttain, galget leat mielde ovddideamen olgoriikapolitihkalaš ulbmiliid ja galget leat mávssolaččat Norgga servodat-, ealáhus- ja kultureallimii. Norgga kultureallima riikkaidgaskasaš vejolašvuodaid ja oktavuodaid nannen ja vel Norgga profileren davviguovlluid guovdilis doaibmin leat dán barggu oassin. Dán ángiruššama guovddáš áššin leat maiddái álgoálbmotprošeavttat. Mañimus jagiid lea juolluduvvon dain poasttain gaskal 1 ja 1,5 milj. ruvnnu prošeavttaide mat galget buoridit Norgga sápmelaččaid riikkaidgaskasaš kulturoktavuodaid eará álgoálbmotjoavkkuiguin. Olgoriikadepartemeantta guovddáš ovttasbargoguoimmit, go lea sáhka daid sámi birrasiid riikkaidgaskasaš kulturovttasbarggus mat ruhtaduvvojit dán poastta bokte, leat earret eará Riddu Riđđu-festivála.

Kap. 116 Riikkaidgaskasaš organisašuvnnat, poasta 70 Geatnegas máksámušat

Norgga geatnegas máksámuš Davviriikkaid ministtarráđđái juolluduvvo kapihttala 116 Oassálastin riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide poasttas 70 Doarjagat riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide.

Davviriikkaid ministtarráđđi juolludii 3,9 milj. dánskka ruvnnu doarjjan sámi ovttasbargui kultursuorggis jagi 2019. Ruđat juogaduvvojit Sámeráđđái ja Sámi dáiddárráđđái, ja dat galget eanaš geavahuvvot sámi kulturdoarjjan mas lea davviriikkalaš ávki ulbmilin, eai ge nu ollu hálddahuslaš doaibmagoluid gokčamii. Oahpahussuorgái juolludii Davviriikkaid ministtarráđđi 1,7 milj. dánskka ruvnnu jagi 2019. Ruđat sirdojuvvojit Sámi allaskuvlii ja daid hálddaša Sámi allaskuvlla stivra. Jahkái 2020 doarjja kultur- ja oahpahussuorgái vurdojuvvo bisuhuvvot.

Kap 118 Davviguovlodoaibmabijut jna., poasta 70 Davviguovlodoaibmabijut ja prošeaktaovttasbargu

Jagi 2019 sirdojuvvui juolludusa rámma kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin Giella- ja ođasmahttindepertemeantta bušehttii.

Árktis 2030

Ulbmil juolludusain Árktis 2030-ortnega vuolde lea ovddidit Norgga beroštumiid ja Norgga sajádaga ovddasvástideaddji doaibmin davvin. Ruđat galget váikkuhit dasa ahte Norga sáhtta leat njunnošis máhtu dáfus, ahte galgá leat davviguovlluid birrasa ja luondduriggodagaid buoremus hálddašeaddji ja ahte galgá váikkuhit ealáhusaid ovddideaddjin. Árktis 2030 galgá dan lassin doarjut Norgga ángiruššama ja doaimma Antárktisis, ja geavahit ávkin vuommi das ahte Norggas lea gelbbolašvuolta guktuid buollaguovluin. Doarjja dán poasttas siskkilda maid doarjaga álgoálbmotovddasteddjiid

searvamii riikkaidgaskasaš ovttasbargui davviguovlluin main leat erenoamáš váikkuhusat álgoálbmogiid beroštumiide.

Sámeráđđi ja Olgoriikadepartemeanta vuolláičálle jagi 2017 soahpamuša gokčan dihtii Sámeráđi searvama várás Árktalaš ráđđái. Jagi 2018 máksojuvvui 0,5 milj. Norgga ruvnnu šiehtadusa vuodul ja 0,5 milj. Norgga ruvnnu fas jagi 2019. Jagi 2019-dássi doalahuvvo jagi 2020. Ruđat adnojuvvojit eanemustá álgoálbmotovddasteddjiid mátkegoluid gokčamii, mat leat sin searvama oktavuodas Árktalaš ráđđái ja Barentsráđđái.

Sámi dutkamiid guovddáš Romssa universitehtas – Norgga árktalaš universitehtas oáččui áigodahkii 2013-2016 doarjjan 8,7 milj. ruvnnu prošeaktii «Brennpunkt nord. Nettverk, urfolksinstitusjoner og kunnskapsproduksjon» (Guovdilis ášši davvin. Fierpmádat, álgoálbmotásahusat ja máhttobuvttadeapmi). Prošeakta gullá mánggafágalaš álgoálbmotprográmmii Master of Indigenous Peoples. Dan lassin dutkojuvvo riikkaidgaskasaš álgoálbmotlihkadus áiggi ja báikki dáfus. Sullii 1,7 milj. ruvnnu máksojuvvui jahkái 2018, ja jahkái 2019 fas lea jurdda máksit 0,7 milj. Norgga ruvnnu. Šiehtadus loahppá dán jagi.

Máhttodepartemeanta (MD)

(1 000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu 2018	Saldere- juvvon bušeahhta 2019	Evttohus 2020
222	01/45	Stáhtalaš vuoddo- ja joatkkaskuvllat ja gáiddusoahpahusbálvalusat	119 148	110 526	110 823
223	50	Sámediggi, Doarjja Sámediggái	46 599	0	0 ¹
225	63	Doarjja sámi vuoddooahpahussii, <i>sirdin lea vejolaš</i>	67 349	71 038	80 100
225	74	Prošeaktadoarjja	1 000	1 000	0 ¹
226	21	Kvalitehtaovddideapmi vuoddooahpahusas, Erenoamáš doaimmagolut, <i>sirdin lea vejolaš</i>	0	0	15 000
227	63	Doarjja gielddaide ja fylkkagielddaide ²	24 953	25 652	26 500
231	50	Mánáidgárddit, Doarjja sámi mánáidgárdefálaldagaide	22 012	0	0 ¹
260	50	Universitehtat ja allaskuvllat, Stáhtalaš universitehtat ja allaskuvllat	90 700	94 300	97 100
275	70	Doarjja alitohppui ja dutkamii ³	0	0	500
281	78	Doarjja Universitehta- ja allaskuvlaráddái	500	500	0
2410	73	Stáhta loatnakássa oahpu váldima várás, Loatnageahpádusat, <i>meroštallanjuolludus</i> ⁴	150	300	300
		Submi	372 411	303 316	330 323

¹ Jagi 2019 rájes sirdojuvvojdet ruđat rámmán kap. 560 Sámi ulbmilát, postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Giella- ja ođasmahtindepartemeanta bušeahtas.

² Submi gullá poasta juolludusa oassái mii juolluduvvo Snoasa ja Mátalvuomi sámeskuvllaide.

³ Submi gullá poasta juolludusa oassái mii juolluduvvo fágastrategiijalaš orgánii mii lea sámi alitohppu ja dutkama várás. Ruđat ledje jagi 2019 lohppii kap. 281, postii 78 vuolde, muhto leat evttohuvvon sirdojuvvot kap. 275, postii 70 vuollái.

⁴ Submi gullá poasta juolludusa oassái mii lea evttohuvvon juolluduvvot loatnageahpádussii sidjiide geat čađahit oahpaheaddjioahpu sámegeilain.

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš kapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
254	70	Doarjja rávesolbmuid oahpahussii, Doarjja oahppolihtuide
260 ¹	50	Universitehtat ja allaskuvllat
285	52	Norgga dutkanráddi, Dutkanulbmilát

¹ Gullá juolludusaide eará universitehtaide ja allaskuvllaide go Sámi allaskuvlii, mii oazžu ruđaid sámi doaimbajuiide iežas jahkása rámas.

Kap. 222 Stáhtalaš skuvllat ja gáiddusoahpahusbálvalusat, poasta 01 Doaimmagolut ja poasta 45 Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu, *sirdin lea vejolaš*

Ulbmil dáinna juolludusain lea sealluhit ja ain ovddidit sámi identitehta, giela ja kultuvra.

Juolludeapmi geavahuvvo jođihit Sámi joatkkaskuvlla Kárášjogas, Sámi joatkkaskuvlla ja boazodoalloskuvlla Guovdageainnus ja Áarjelsaemien vierhtiesáafoe (ovddeš Gaska-Norgga sámeskuvlla) Árborddis. Oahpahus Áarjelsaemien vierhtiesáafoes ja joatkkaskuvllain čuovvu Máhttoloktema – Sámi. Juolludus gokčá maid bálkká riektieaktosoahpamuša vuodul bargiide heaittihuvvon stáhtalaš skuvllain ja vuordinbálkká bargiide heaittihuvvon stáhtainternáhtain Finnmárkkus.

Jahká 2019 juolludii Stuorradiggi 110,5 milj. ruvnnu kapihttalis 222.

Evttohuvvo juolludit 109,2 milj. ruvnnu jahká 2020 poasttas 01 ja 1,6 milj. ruvnnu poasttas 45. Sámi joatkkaskuvla ja boazodoalloskuvla dárbbáša ođđa visttiid. Ráđdehus mearridii jagi 2018 atnit vuodđun ahte Sámi joatkkaskuvlla ja boazodoalloskuvla ja Sámi Našunálateáhter Beavváš galget seamma visttiide go pláne viidáseappot daidda ásahusaide ođđa visttiid. Statsbygg lea Kulturdepartemeantta ja Máhttodepartemeantta gohččuma mielde álggahan čielggadit molssaevttu bidjat skuvlla ja teáhtera seamma visttiide. Čielggadanáigi galgá áigumuša mielde gárvánit jagi 2019 manit jahkebeali mielde. Ráđdehus buktá ovdan ášši árvvoštallama Jagi 2020 Reviderejuvvon nátionálabušehta oktavuodas.

Kap. 223 Sámediggi, poasta 50 Doarjja Sámediggái

Doarjja lea ruhtadan Sámedikki oahpahusulbmiliid, mat maiddá leat siskkildan dábálaš ja

heivehuvvon oahpponeavvuid ráhkadeami ja buvttadeami sámegeielaide, barggu sámi oahppoplánaiguin ja dasto vel rávvema ja bagadeami sámi oahpahusa birra. Sámedikki váldoulbmil vuodđooahpahusain lea ahte sámi álbmogis galget leat rivttes dieđut, gelbbolašvuohta ja máhttu sealluhit ja ovddidit sámi servodaga. Dán ulbmila juksan dihtii lea Sámediggi earret eará bargan sámi ohppiid vuoigatvuodain sámegeiela oahpahussii ja skuvlla sisdoaluin ja árvovuoduin. Sámediggi addá maid dieđuid ja rávvagiid daidda ohppiide, váhnemiidda ja skuvlaeaiggádiidda geain leat gažaldagat vuodđooahpahusa birra. Oktavuodaváldimat, mat dađistaga lassánit, leat eanaš sámegeielaohpahusa fáldalagaid birra.

Álo váilot sámegeiela oahpaheaddjit ja oahpponeavvut davvisámegillii, lullisámegillii ja julevsámegillii. Erenoamáš váttis lea ovddidit oahpponeavvuid julevsámegillii. Dan sivva lea girječálliid, korrektuvrra lohkkiid ja jorgaleddjiid stuorra váilevašvuohta. Sámediggi juohká dieđuid sámegeiela oahpponeavvuid birra Sámedikki oahpponeavvoguovddáža bokte ja oahpponeavvoportálas ovtta/aktan/aktesne, Sámi allaskuvllas.

Jagi 2019 ásahuvvui dakkár ortnet mas juolludeamit stáhtabušehtas Sámediggái čohkkejuvvojit ovttá oktasáš bušehtapoastan. Danne lea doarjja jagi 2019 bušehta rájes sirdojuvvon kap. 560 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin mii lea Giella- ja ođasmahttindepartemeantta bušehtas.

Kap. 225 Doaibmabijut vuodđooahpahusas, poasta 63 Doarjja sámegillii vuodđooahpahusas, *sirdin lea vejolaš*

Doarjja galgá doarjut ruđalaččat gielldaid, fylkkagielddaid ja priváhta skuvllaid mat fálet sámegeielaohpahusa oahpahuslága § 6-2 ja § 6-3 vuodul. Doarjja galgá maid geavahuvvot veahkkin dasa ahte oahpaheaddjit ožžot joatkkaohpu sámegeielas.

Poasttas leat golbma doarjjaortnega: Okta vuodđoskuvlla sámegeielaohpaheapmái, okta sámegeielaohpaheapmái joatkkaohpahusas ja okta ortnet masa gullet sámi lohkanlobit daid oahpaheddjiid joatkkaohppui geat leat miehtá vuodđooahpahusa.

Jahkái 2019 juolluduvvui 71 milj. ruvnnu doarjjan sámegillii vuodđooahpahusas. Máhttodepartemeanta evttoha 80,1 milj. ruvdnosaš juolludusa ortnegii jahkái 2020. Meroštallojuvvon lea 6,6 milj. ruvnnu sturrosaš duohta lasáhus dannego leat eanet oahppit geat ožžot oahpahusa sámegeielas.

Kap. 225 Doaibmabijut vuodđooahpahusas, poasta 74 Prošeaktadoarjja

Ortnegiin ulbmil lea movttiidahttit organisašuvnnaid álggahit prošeavttaid mat iešguđet láhkai sáhttet váikkuhit ahte vuodđooahpahusa suorgeulbmilat ollašuvvet.

Jagi 2018 stáhtabušehtas mearridii Stuorradiggi juolludit 1 milj. ruvnnu sámi organisašuvnnaide mat barget givssideami vuostá, gč. Innst. 12 S (2017–2018) ja Prop. 1 S (2017–2018). Jagi 2019 Reviderejuvvon nášionála bušehta meannudeami oktavuodas sirdojuvvojedje dát ruđat Sámediggái, mii lea organisašuvnnaid lagabus ja álkibut sáhttet ollašuttit juolludusa ulbmila, gč. Innst. 391 S (2018–2019) ja Prop. 114 S (2018–2019). Sirdin jotkojuvvo jagi 2020, ja doarjja lea kapihtala 560 poasttas 50 Giella- ja ođasmahttindepartemeantta vuolde stáhtabušehtas.

Kap. 226 Kvalitehtaovddideapmi vuodđooahpahusas, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut, *sirdin lea vejolaš*

Vuodđooahpahusas galget buot fágat ođasmahttojuvvet jagi 2020 čavčča rájes. Go šaddet ođđa fágaplánat fágaodasmahttima geažil, de lea dárbu ođasmahttit oahpponeavvuid. Vai lea vejolaš geavahit daid ruđaid nu beaktilit go vejolaš mat galget geavahuvvot sámegeielaohpponeavvuid jorgaleapmái, heiveheapmái ja ráhkadeapmái jagi 2020, de lea

dehálaš ahte dát ruđat gehččojuvvojit oktanaga oahpponeavvoáŋgiruššamiin muđui fágaodasmahttima oktavuodas, ja ahte Oahpahusdirektoráhta gelbbolašvuohta geavahuvvo ávkin.

Oahpahusdepartemeanta evttoha jahkái 2020 juolludit 15 milj. ruvnnu sámegielat digitála oahpponeavvuid jorgaleapmái, heiveheapmái ja ráhkadeapmái.

Kap. 227 Doarjja sierra skuvllaide, poasta 63 Doarjja gielddaide ja fylkkagielddaide

Doarjja ruhtadit Snoase ja Mátlatvuomi gielddalaš sámeskuvllaid

Doarjjaortnegiin ulbmil lea váikkuhit sámi identitehta, giela ja kultuvrra bisuheapmái ja ovddideapmái. Doarjja ruhtada jođihit gielddalaš sámeskuvllaid Snoases, mii addá oahpahusa lullisámegillii, ja Mátlatvuomis, mii fállá oahpahusa davvisámegillii, ja daidda gulli internáhtaid doaimma. Dáidda skuvllaide sáhttet oahppit miehtá riikka beassat.

Jahkái 2019 lei juolludus 25,7 milj. ruvnnu gielddalaš sámeskuvllaide. Jahkái 2020 evttoha Máhttodepartemeanta 26,5 milj. ruvnnu sturrosaš juolludusa.

Kap. 254 Doarjja rávesolbmuid oahpahussii, poasta 70 Doarjja oahppolihtuide

Doarjja lea veahkkin addimin dohkkehuvvon oahppolihtuide vejolašvuođa fállat rávesolbmuid heivehahti ja heivehuvvon oahpahusa. Doarjaga osiid ožžot sámi oahppolihtut. Juolludusa unnit oassi galgá geavahuvvot goluid buhtadeapmái rávesolbmuid vuodđoskuvladási sámegieloahpahas maid dohkkehuvvon oahppolihtut čadahit. Daid doarjagiid sturrodat meroštallojuvvo ovddit jagi doaimma vuodul.

Máhttodepartemeanta evttoha ahte buohkanas juolludeapmi kapihttala 254 poasttas 70 jahkái 2020 šaddá 209,6 milj. ruvnnu.

Kap. 260 Universitehtat ja allaskuvllat, poasta 50 Stáhtalaš universitehtat ja allaskuvllat

Universitehtaide ja allaskuvllaide mat ožžot juolludusa Máhttodepartemeanttas kapihttalis 260, gustojit čuovvovaš ulbmilat:

- alla kvalitehta oahpus ja dutkamis
- dutkan ja oahppu buorredilálašvuođa, árvoháhkama ja nuppástuhttima várás
- buorre olámuddu ohppui, beaktillis, máŋggabealat ja nana alitoahpposuorgi ja dutkanvuogádat.

Jahkái 2018 oaččui Sámi allaskuvla 90,7 milj. ruvnnu. Allaskuvllas ledje oktiibuot 270 logahallojuvvon studeantta jagi 2018, seamma ollu go jagi ovdal. Allaskuvla fállá earret eará dakkár fágaid go journalistihka, oahpaheadjioahpuid, sámegiela ja sámi girjjálašvuođa, duoji, boazodoalu ja álgoálbmotoahpu. Buot fágaid vuodus lea sámi kultuvra ja sámi árbediehtu ja -máhttu.

Jahkái 2019 oaččui Sámi allaskuvla 94,3 milj. ruvnnu. Juolluduvvui maiddá 0,7 milj. ruvnnu Romssa universitehtii – Norgga árttalaš universitehtii (UiT:i) 25 odđa oasseáiggi oahpposadjái sámi buohccidikšui. Oahpu galget fállat ovttasráđiid UiT ja Sámi allaskuvla mii galgá fállat fáttáid sámegiela ja kulturoahpu. Dasa lassin oaččui Sámi allaskuvla 1 milj. ruvnnu oahpu ovddideapmái ja ásaheapmái.

Jahkái 2020 evttoha Máhttodepartemeanta 97,1 milj. ruvdnosaš juolludusa Sámi allaskuvlii. Dasa lassin evttoha Máhttodepartemeanta lasihit juolludusa Davvi universitehtii 5 milj. ruvnnuin, mii galgá geavahuvvot guhkesáigásaš studeanttaid ja oahpaheddjiid háhkamii ja fágalaš bajáshukseimii lulli- ja julevsámi vuodđoskuvlaoahpaheadjioahpu várás, mii ásahevvi jagi 2019.

Kap. 275 Doaibmajut alit ohppui ja dutkamii, poasta 70 Doarjja

Ovddasvástádus sámi alit oahpu ja dutkama fágastrategalaš orgánas lea bissovaš bargamuš mii biddjojuvvui Universitehta- ja allaskuvlaráđđái jagi 2016. Dalle juolluduvvui 0,5 milj. ruvnnu dán ulbmili. Dán sturrosas juolludus doalahuvvo jahkái 2020. Lea evttohuvvon ahte ruđat Universitehta- ja allaskuvlaráđđái sirdojuvvojit kapihttala 275 postii 70 jagi 2020. Ovdal dat ledje kapihttala 281 poasttas 78.

Kap. 285 Norgga dutkanráđdi, poasta 52 Guhkesáigásaš vuoddodutkan

Dat ruđat mat juolluduvvojit sámi dutkamii kapihttala 285 poasttas 52, geavahuvvojit eanaš *Sámi dutkama prográmmii III* (SÁMI III). Dasa gullá vuoddodutkan sámi čuolbmačilgehusaid birra humanioras ja servodatdiehtagis, ja dasto vel luonddudiedalaš dutkan dálkkádat- ja birassuorggis mii njuolggá čatnasa humaniorai ja servodatdiehtagii. Ulbmil lea veahkkinn fuolahit Norgga erenoamáš ovddasvástádusa ovddidit ođđa, dutkanvuđot dieđuid ja máhtuid nu ahte sámi álbmotjoavkkus lea vejolašvuohta sihkkarastit ja ovddidit iežas giela, kultuvrra ja servodateallima.

Prográmma lea mearriduvvon áigodahkii 2017–2027. Prográmma bušeahtta jagi 2019 lea 14,015 milj. ruvnnu, mas 10,6 milj. ruvnnu boahá Máhttodepartemeanttas ja 3,415 milj. ruvnnu Gielda- ja ođasmahttindepartemeanttas. Giđđat 2019 almmuhii SÁMI III 22 milj. ruvnnu ovdaproševttaide. Dan oktavuodas ráhkadahtii Dutkanráđdi diehtujuohkinvideo ođđa ohcanprosedyraid birra ja buoridan dihtii ohcamiid prográmmii. Almmuhusa bohtosat ilbmet skábmamánus dahje juovlamánus 2019.

Giđđat 2018 almmuhuvvui 22 milj. ruvnnu dutkanproševttaide, ja 8 oktiibuot 27 ohccis ožžo doarjaga – njeallje dutkanproševtta ja njeallje lágidandoarjja-proševtta. Dutkanproševttat ožžo 5,7 milj. ruvnnu guhtege ja daid fáttát leat giella, árbediehtu ja dearvvašvuohta/servodatmedisiidna. Okta prošekta geahčada mo viđa-čiežajahkásaččat geain lea davvisámegiella vuosttašgiellan dulkojit ja árvvoštallet etihkalaš bahkadaválljemiid háleštettiinneaset rávesolbmuiguin ja mo dat boahá ovdan sin giellageavaheamis. Nubbi prošekta geahčada mo mearrádusdahkket sáhttet árvvusatnit ja siskkildahttit álgoálbmogiid máhttovuogádagaid eananvuđot ja mariinna plánenproseassain, ja dasto vel birrasii guoski mearrádusain. Goalmmát prošekta geahčada luondduriggodagaid geavahanvugiid julevsámi ja davvisámi riddoguovlluin ja mo máhttu dan birra boahá oidnosii sámi gielain, mitalusain ja báikenamain, ja njealját prošekta čalmmustahtá boarásmuvvama, beaivválaš eallima ja fuolahusa ruovttus sámiid gaskkas Norggas ja Atayal-álbmogis Taiwanas.

Jahkái 2018 juolludii Dutkanráđdi dasto vel 21 milj. ruvnnu eará sápmái guoski dutkamii: Almmolaš suorggi-ph.D.-ortnegis addojuvvui ovdamearkka dihtii 1,7 milj. ruvnnu ovddidan dihtii jurdagiid proaktiiva kuratoralaš metodaidda birra sámi dáidaga várás, MILJØFORSK attii 7,3 milj. ruvnnu ovdaprošektii das mo biebmibuvttadeapmi kulturárbin ovddiduvvo ja hálddašuvvo Norgga rittus, ja Finnmárkkus ge ja Forskningsbasert innovasjon i regionene attii 12 milj. ruvnnu ovddidanprográmmii davvinorgalaš skáhponfitnodagaid várás, earret eará sámi mátkeealáhusaidda várás.

Kap. 2410 Stáhta loatnakássa oahpu váldima várás, poasta 73 Loatnageahpádusat, meroštallanjuolludus

Loatnageahpádusat dán poasttas leat iešguđetlágan loatnageahpádusortnegat Loatnakássas. Daidda studeanttaide geat leat čadahan unnimusat 60 oahppočuoggá ovtta sámegeielas ovtta oahpaheaddjioahpu oassin, sidjiide geahpeda Loatnakássa loana gitta 50 000 ruvnnu rádjai. Ulbmil lea háhkat eanet oahpahedjiid geain lea gelbbolašvuohta sámegeielas. Jagi 2018 ledje golmmas geat ožžo geahpádussan oktiibuot 150 000 ruvnnu dan vuodul. Máhttodepartemeanta evttoha juolludit 300 000 ruvnnu dán ulbmili jahkái 2020.

Kulturdepartemeanta (KD)

(1 000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Salderejuvvon		
			Rehketdoallu 2018	bušeahitta 2019	Evttohus 2020
321	75	Dáiddárulbmilat, Čájáhusbuhtadus	688	740	¹
321	75	Dáiddárulbmilat, Girjerádjebuhtadus	1 123	1 198	²
325	53	Dábálaš kulturulbmilat, Sámediggi	83 700	0	³
334	78	Filbmaulbmilat, Mánnggalágan bissovaš doaibmabijut, Riikkaidgaskasaš Sámi Filbmainstituhtta (ISFI)	5 140	5 765	8 420
35	71	Mediadoarjja, Doarjja sámi aviissaide	28 100	33 770	34 628 ⁴
		Submi	118 751	41 473	43 048

¹ Buhtadusa sturrodat mearriduvvo manngágo jagi 2019 stáhta bálkásiehtadusa rámma lea dihtosis.

² Jagi 2020 buhtadussturrodat meroštallojuvvo dan indeksamuddema vuodul mii lea juohke luoikkahanovttadaga buhtadushattis juovlamánu 31. beaivvi 2019.

³ Jagi 2019 rájes leat ruđat sirdojuvvon rámmán kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin mii lea Giella- ja ođasmahttindepartemeanta bušeahtas.

⁴ Bušeahttajagi 2020 álggu rájes sirdojuvvo doarjja sámi aviissaide kapihttala 335 poasttas 75 kapihttala 335 postii 71. Njuolggó mediadoarjja lea dalle čohkkejuvvon ovttá postii stáhtabušeahtas.

Dasa lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahttakapihttaliid bokte:

Kap.	Poasta	Namahus
325	72	Dábálaš kulturulbmilat, Kulturovttasbargu davviguovlluin
329	01	Arkiivaulbmilat, Doaibmagolut

Dasto hálddašit Kulturdepartemeanta doarjaga/juolludusa mánja vuostáiváldi bargamušaid ja doaimmaid sámi dáidaga ja kultuvrra várás. Dan dahket ovdamearkka dihtii Nasionálabibliotehka, riikkalaš museafierpmádahkii gullii museat, ja Norgga kulturráđdi.

Kap. 321 Dáiddárekonomiija, poasta 75 Buhtadusortnegat

Čájáhusbuhtadus lea kollektiiva buhtadus daid dáidagiid čájeheami várás maid almmolaš dahje almmolaččat dorjojuvvon ášahusat eaiggáduššet, ja dan hálddašit njeallje buhtadusfoandda. Ortnege mudde miessemánu 28. Beavvi 1993 mannosáš láhka nr. 52 dáidaga ja dáiddaduoji jna. čájeheami birra. Dan oasi buhtadusas mii gullá visuála dáidaga čájeheapmái, juhkkajuovvo Sámi dáiddáriid ja girječálliid buhtadusfondii.

Bibliotehkabuhtadus lea kollektiiva buhtadus maid mudde miessemánu 29. beavvi 1987 mannosáš láhka nr. 23 bibliotehkabuhtadusa birra. Daid dahkosiid dahkkit maid almmolaš girjerájut luokkahit olbmuide, galget oazžut buhtadusa. Buhtadus sturrodat meroštallojuvvo juohke luoikanovttadaga šiehtaduvvon hatti vuodul ja juhkkajuovvo 17 iešguđet buhtadusfondii, earret eará Sámi fágagirjjálaš čálliid ja jorgaleddjiidsearváid ja Sámi dáiddáriid ja girječálliid buhtadusfondii.

Kap. 334 Filbma- ja mediaulbmilat, poasta 78 Mánnggalágan bissovaš doaibmabijut Riikkaidgaskasaš Sámi Filbmainstituhtas (ISFI:s) lea nasionála árvodási. Doarjja ISFI:i juolluduvvo sierra eavttuid vuodul, ii ge seamma eavttuid vuodul go doarjagiid juohkin regionála filbmadoaimmahusaide. Evttohuovvo 2,5 milj. ruvdnosaš lasáhus ISFI:i jahká 2020. Lasáhusa lea vejolaš geavahit sihke ISFI doaimma ruhtadeapmái ja doarjjan sámi audiovisuála buvttademiide. Ulbmil lea sihkarastit ISFI:i buoret doaibmandili, nu ahte doaimmahussii lea vejolaš ángiruššat viidáseappot ja joatkit ja nannet sámi audiovisuála buvttademiid dahkama.

Kap. 335 Mediadoarjja, poasta 71 Mediadoarjja

Dán poasttas addojuvvo doarjja buvttadit sámi aviissaide ja sámeielat aviisasiidduid. Sámi aviissain oavvilduvvojit aviissat main sámi álbmot lea ulbmiljoavku. Dán ortnege stivre láhkaásahus maid Kulturdepartemeanta lea mearridan, ja juolludemiid juohká Mediabearráigeahčču.

Kap. 325 Dábálaš kulturulbmilat, poasta 72 Kulturovttasbargu davviguovlluin

Norgga-Ruošša kulturovttasbarggus álggahuvvojit golmma jagi guhkkosaš ovttasbargoprográmmat ovddidan dihtii Norgga ja Ruošša gaskasaš kulturovttasbarggu. Departemeanta addá golmma jagi guhkkosaš prošeaktadoarjaga ovddidanbargguid várás mat gullet kultursuorggi sierranas osiide, maiddá sámii kultuvrii ja álgoálbmotkultuvrii. Dán áigodagas, 2019-2021, lea álgoálbmotkultuvra okta čalmmustansurggiin.

Kap. 329 Arkiivaulbmilat, poasta 01 Doaibmagolut

Sámi arkiivva doaimma gokčet dat jahkásaš juolludeamit mat bohtet Arkiivadoaimmahakkii stáhtabušehta kapihttala 329 poasttas 01.

Spealloruđat sámii valáštallamii

Go speallojagi 2018 Norsk Tipping AS dietnasa juhke jagi valáštallanulbmiliidda jahkái 2019, de várrejuvvui 1,5 milj. ruvnnu sámii valáštallamii. Doarjja sirdojuvvui Sámediggái mas lea ovddasvástáduš viidáseappot juohkit daid ruđaid doarjaga ulbmila vuodul. Ulbmil lea bisuhit ja ovddidit viidáseappot sierralágan sámii valáštallandoaimmaid sámii kultuvrra oassin. Dasto galget ruđat dasa váikkuhit ahte álbmogis lassána valáštallan ja rumašlaš lihkaeapmi.

Doarjja galgá ovddimustá geavahuvvot mánáid (6-12 jagi) ja nuoraid (13-19 jagi) doaimmaide. Doarjja ii galgga geavahuvvot dakkár dábálaš valáštallandoaimmaid doarjjan maid valáštallanorganisašuvnnat lágidit. Spealloruđat valáštallandoaimmaide jahkái 2020 juhkkujuvvojit gonagaslaš resolušuvnna vuodul giđđat 2020.

Doarjagat eará sámii ulbmiliidda

Dasto hálldašit mánggas geat ožžot doarjaga/juolludusa Kulturdepartemeanttas, bargamušaid ja doaimmaid mat gullet sámii dáidagii ja kultuvrii. Dat guoská ovdamearkka dihtii Nátionálabibliotekii, nátionála museafierpmádahkii gulli museaide ja Norgga kulturráđđái.

Vejolaš lea namahit ahte juolludus Norgga kulturráđđái jagi 2019 rájes lassánii 2 milj. ruvnnuin mii lea merkejuvvon sámegeiela girjjálašvuhtii. Ruđat galget váikkuhit dasa ahte sámii girjjálašvuhta galgá šaddat olámuddui ođđadárui ja girjedárui, ja dasa ge ahte dárogielalaš lohkket galget fáhtet sámii girjjálašvuoda riikka miehtá.

Justiisadepartemeanta (JD)

			(1000 ruvnuid mielde)		
			Salderejuvvon		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu	bušeahtha	Evttohus
			2018	2019	2020
440	01	Politiijadirektoráhta – politiija- ja leansmánneetáhta, Doaibmagolut	400	400	400
Submi			400	400	400

Kap. 440 Politiijadirektoráhta – politiija- ja leansmánneetáhta, poasta 01 Doaibmagolut

Kapihtala 440 poasttas 01 leat mánggaid jagiid juolluduvvon ruđat atnimii dain politiijabiirriin main leat sámegeiela hálddašanguvlui gulli gielddat. Ulbmil lea movttiidahttit bargiid háhkat alceseseaset eambbo dieđuid sámegeiela ja sámekultuvrra birra dain biirriin main sápmelaččat orrot. Dat politiijabiirret main leat gielddat guovttegielalaš hálddašemiin, sáhttet oheat ruhtadoarjagiid gokčat goluid mat politiijaetáhtas leat leamaš guovttegielalaš hálddašemi geažil. Politiijadirektoráhta lea jagi 2017 álggu rájes fápmudan ortnega hálddašemi Finnmarkku politiijabiirii, mii dalle lea ge ožžon riikkalaš ovddasvástádusa hálddašit ortnega gustojeaddji instruvssa mielde. Sámelága giellanjuolggadusat gustojit Trøndelága, Nordlándda, Romssa ja Finnmarkku politiijabiiriide, main buohkain leat gielddat mat gullet sámelága mearrádusaid gustojeaddji guvlui.

Ásahuvvon lea maid resursajoavku mas leat mielde politiijavirggálaččat geain lea sámi duogáš ja/dahje geat máhttet sámegeiela. Dat joavku galgá bagadallat direktoráhta ja politiijabiirriid dakkár áššiin mat gusket sámegeillii ja sámi kultuvrii politiijaetáhtas. Dasto lea bargu álggahuvvon mii galgá nannet sámegeiela dakkár áššiid meannudeamis main sámi mánát leat gillán veahkaválddálašvuođa dahje rohčošemi. Stáhta mánáidvissui Romssas lea dan oktavuodas biddjojuvvon ovddasvástádus, ja das sii leat nanosmahttán bargoveaga go leat virgádan sámegeielalaš psykologa. Jagi 2018 ásahuvvui Stáhta mánáidviesu Romssa vuollásaš ossodat Girkonjargii.

Politiijadirektoráhtas leat dál sin áššearkiivavuogádagas reivemálet sihke lulli- ja davvisámegeielas. Dát bargu jotkojuvvo go politiija geavahišgoahká ođđa oktasaš áššemeannudanvuogádaga 2019 čavčča. Bargu eará doaibmabijuiguin nannen dihtii sámegeiela politiijas lea ain ovddiduvvomin.

Jagi 2018 rehketdoallu lea 400 000 ruvnnu. Jahkái 2019 lea biddjojuvvon 400 000 ruvnnu. Jurdda lea juolludit seamma supmi jahkái 2020.

Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta (DFD)

			(1000 ruvnuid mielde)		
			Salderejuvvon		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu	bušeahtta	Evttohus
			2018	2019	2020
762	50	Sámi dearvvašvuhta, Doarjja Sámediggái	5 600	0	0 ¹
762	70	Vuoddearvvašvuodabálvalus, Doarjja, <i>sáhtta adnojuvvot poastta 21 vuolde</i> ²	6 200	6 200	6 200
Sum			11 800	6 200	6 200

¹ Jagi 2019 sirdojuvvui juolludus rámmán kapihtala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Giella- ja ođasmahtindepartemeanta bušeahtas.

² Supmit mat leat tabeallas čujuhít dušše juolludemiide sámi ulbmiliidda. Bušeahttapoasttaid olles sturrodaga dárkilat čilgejumi hárrái mii čujuhít Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta proposišuvdnii Prop. 1 S (2016-2017).

Kap. 762 Vuoddearvvašvuodabálvalus, poasta 70, Doarjja

Doarjjaortnegiin ulbmil lea váikkuhit dasa ahte sámi álbmot oažžu seamma buriid dearvvašvuoda- ja fuollabálvalusaid go álbmot muđui ja ahte bálvalusaid vuodus leat dieđut ja máhttu. Dearvvašvuodadirektoráhta hálddaša doarjaga. Dárbu lea oažžut ođasmahttojuvvon dieđuid sámi álbmoga dearvvašvuoda birra ja das mo sámit geavahit dearvvašvuoda- ja fuollabálvalusaid. Juolludus gokčá doarjaga Sámi dearvvašvuodadutkama guovddáži. Guovddáža váldodoaibma lea čadahit dutkamiid čalmmustettiinis sámi álbmoga dearvvašvuoda ja eallinvuogi. Guovddáš čadahii stuorát álbmotiskama jagiid 2003–2004 gielddain main sámit ássat, ja dat gohčoduvvui SAMINOR 1. Iskan SAMINOR 2 nammasaš iskan čadahuvvui golmma davimus fylkkas áigodaga 2012–2014.

SAMINOR-iskan lea čájehan ahte sámi álbmogis leat dearvvašvuodahástalusat, muhto guovtti ovddit iskamis leat nu unnán geográfalaš guovllut mielde ahte bohtosiid ii sáhte oppalažžadit.

Danne lea dárbu čadahit stuorát SAMINOR-iskama mas sihke davvisámi, julevsámi ja lullisámi guovllut leat mielde. Plánejuvvo stuorát iskan, SAMINOR 3 áigodahkii 2021-22. Jahkái 2019 juolluduvvui sullii 6,2 milj. ruvnu. Evttohuvo joatkit juolludusa 6,2 milj. ruvnu sturrosažžan jahkái 2020.

Mánáid- ja bearašdepartemeanta (MBD)

Kap.	Poasta	Namahus	(1000 ruvnnuid mielde)		
			Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon bušeahhta 2019	Evttohus 2020
854	50	Doaibmabijut mánáid- ja nuoraid-suodjalusas, Dutkan ja ovddideapmi	1 000	0	0 ¹
		Submi	1 000	0	0

¹ Jagi 2019 sirdojuvvui juolludus rámmán kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Gelda- ja ođasmahttindepartemeantta bušeahtas.

Dasa lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahttakapihttaliid bokte:

Kap.	Poasta	Namahus
840	70	Doarjja doaibmabijuide mat eastadit veahkaválddálášvuoda jna.

Bušeahttapoasttaid olles sturrodaga dárkilat čilgejumi hárrái čujuhuvvo Mánáid- ja bearašdepartemeantta proposišuvdnii Prop. 1 S (2018-2019)

Kap. 840 Doaibmabijut veahkaválddi ja illasteami vuostá, poasta 70 Doarjja doaibmabijuide mat eastadit veahkaválddálášvuoda jna.

Juolludus poasttas lea earret eará geavahuvvon doarjjan Alternativ til Vold (ATV) nammasaš vuodđudussii doaimmahit dálá ATV-kantuvrra ja ásahit ođđa kantuvrraid.

Juolludus evttohuvvo lasihuvvot 6 milj. ruvnnuin jagi 2020 sihkkarastin dihtii birrajagi doaimma ATV ođđa kantuvrras Finnmárkkus mas lea sámegiellgelbbolašvuolta, ja nannen dihtii bargoveaga muhtun dálá ATV-kantuvrrain.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD)

		(1000 ruvnnuid mielde)		
Kap.	Namahus	Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon	
			bušeahtta 2019	Evttohus 2020
1142	Eanadoalldirektoráhta	12 184	12 607	18 332 ¹
1151	Boazodoallošiehtadusa čadaheapmái	116 537	123 100	136 100
	Submi	128 721	135 707	154 432

¹ Submi tabeallas kapihtalis 1142 Eanadoalldirektoráhta siskkilda juolludemiid poasttain 45, 70, 71, 72 ja 80, geahča poastaválddahallama vulobealde. Juolludus Eanadoalldirektoráhta Áltá ossodahkii ii leat mielde supmis.

Kap. 1142 Eanadoalldirektoráhta

		(1000 ruvnnuid mielde)		
Poasta	Doaibmabidju	Rehketdoallu 2018	Salderejuvvon	
			bušeahtta 2019	Evttohus 2020
01	Doaibmagolut	229 542	243 702	238 016
45	Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu, <i>sirdin lea vejolaš</i>	3 741	6 312	12 051
50	Areálaresursakárttat	7 643	7 715	7 676
60	Doarjja šibitdoavttirgoluide	146 373	180 471	34 886
70	Doarjja duottarstobuide	799	819	816
71	Nuppástuhttindoaibmabijut Sis-Finmárkkus, <i>sirdin lea vejolaš</i>	6 268	4 524	4 513
72	Bákkolotnumiid ja boazoguhtunvuogitvuoda láigoheami buhtadusat, <i>meroštallanjuolludus</i>	467	452	452
73	Doarjja buhtadusaide jna. almmolaš gohččuma geažil šaddo- ja šibitbuvttadusas, <i>meroštallanjuolludus</i>	32 179	55 610	55 610
74	Buhtadus ealliideaggáidida guohtungildosa geažil		1 000	1 000
75	Doarjja dálkkádatrávvenii eanadoalldáluin	7 175		
80	Radioaktiivitehtadoaibmabijut, <i>sirdin lea vejolaš</i>	909	500	500
	Submi kap. 1142	435 096	501 105	355 520

Poasta 01 Doaibmagolut

Juolludeapmi galgá gokčat Eanadoalldirektoráhta doaimma. Eanadoalldirektoráhta lea doaimmaheaddji hálddahasorgána guovddáš boazodoallopoltiikkaš váikkuhangaskaomiid várás, ja galgá láchit diliid boazodoallopoltiikka mihttomeriid juksamii.

Eanadoalldirektoráhta hálddaša earret eará boazodoallolága ja boazodoallošiehtadussii gulli váikkuhangaskaomiid, ja dat lea maid Boazodoallostivrra, Boazodoalu ovddidanfoandda stivrra ja Bohccobierggu márkanlávdegotti čállingoddi.

Direktoráhta galgá veahkehit doarjagiin ja čielggadanbargguin, ja direktoráhtas galgá maid buorre muddui leat rávvejeaddji rolla boazodoallosuorggis.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha addit dan poasttas 238 milj. ruvdnosaš juolludusa jahkái 2020.

Daid poasttaid čilgejuvvi mat gusket erenoamáš boazodoallobmiid

Poasta 45 Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu, *sirdin lea vejolaš*

Juolludeapmi galgá gokčat goluid dan olis go Norggas lea ovddasvástádus rádjeáiddiin mat leat Ruota, Suoma ja Ruošša rájái. Dasto galgá poasta gokčat daid goluid Plassje-guovlluin maid boazoguhtunšiehtadusaid čadaheapmi dagaha. Ja poasta galgá maid gokčat goluid mat soitet šaddat jus bohtet gáibádusat Suoma eiseválddiin go Norgga bohccot leat rasttidan rájá Supmii. Norga ja Suopma ratifiserejedje jagi 2016 dien guovtti riikka gaskasaš boazoáidekonvenšuvna. Konvenšuvna vuodul lea Norggas ovddasvástádus áidut gaska Gáregasnjárgga-Leavvajoga, ja dat dagaha lassánan goluid áigodahkii 2018-2021.

Lassánan goluid geažil evttoha Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta lassáneami 6 milj. ruvdnosáš juolludussii, nu ahte dat šaddá 12 milj. ruvdnosážžan jagi 2020 várás.

Poasta 70 Doarjja duottarstobuide

Juolludeapmi galgá dagahit dili oadjebassan várís earret eará boazodolliide. Eanandoallo- ja biebmodepartemeanttas lea dál šiehtadus golmmain duottarstobuin maid stáhta eaiggáduššá, ja dasto vel lea vuolláičállojuvvon šiehtadus njeljiin bođu olbmui geat guhtege atnet ovddasvástádusa duottarstobus. Geatnegasvuohta lea doallat duottarstobuid rabas birra jagi.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 816 000 ruvnnu juolludeapmin poasttas jahkái 2020.

Poasta 71 Nuppástuhtindoaimmat Sis-Finnmárkkus, *sirdin lea vejolaš*

Ulbmil dáinna juolludemiin lea ruhtadit iešguđetlágan heivehallamiid ja doaibmabijuid vai sáhtá leat guoddevaš boazodoallu Finnmárkkus.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 4,5 milj. ruvnnu juolludeapmin jahkái 2020.

Poasta 72 Bággolotnumiid ja boazoguohtunvuoigatvuođa láigoheami buhtadusat Trollheimenis *meroštallanjuolludus*

Ulbmil poasttain lea gokčat buhtadusaid maid bággolotnun ja boazoguohtunvuoigatvuođa láigoheapmi dagaha Trollheimenis, geahča Frostadikki lágamánnerievtti čakčamánu 2. beavvi 1999 mannosáš bajimus árvvoštallanmearrádusa ja vuolláičállojuvvon boazoguohtunšiehtadusaid eanaeaiggádiiguin Trollheimenis.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 452 000 milj. ruvnnu juolludeapmin jahkái 2020.

Poasta 80 Radioaktivitehtadoaibmabijut

Rádđehus dagai mearrádusa suoidnemánu 31. beavvi 1986 Tjernobyl-lihkohisvuođa radioaktiivvalaš nuoskkideami geažil ja dat lea prinsihpalaš vuođđun dasa ahte stáhtas lea ovddasvástádus gokčat goluid mat šaddet bođusin radioaktiivvalaš nuoskkidemiin. Njuolggadusat radioaktiivvuođa doaibmabijuid hárrái mearriduvvojit seamma vuogi mielde go boazodoallošiehtadussii guoski lánkaásahusat ge.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 500 000 milj. ruvnnu juolludeapmin jahkái 2020.

Kap. 1151 Boazodoallošiehtadus

		(1000 ruvnnuid mielde)		
		Salderejuvvon		
Poasta	Doaibmabidju	Rehketdoallu 2018	bušeahhta 2019	Evttohus 2020
51	Doarjja Ovddidan- ja investerensfondii	36 650	33 900	36 600
72	Doarjja organisašuvdnabargui	6 500	7 500	7 300
75	Gollovuolidan- ja njuolggadoarjagat, <i>sirdin lea vejolaš</i>	71 068	79 100	88 200
79	Čálgoortnegat, <i>sirdin lea vejolaš</i>	2 319	2 600	4 000
Submi kap. 1151		116 537	123 100	136 100

Guovvamánu 26. beavvi sihhte Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi (NBR) ja Stáhta ođđa boazodoallošiehtadusa áigodahkii 2019/2020. Áigodaga 2019/2020 boazodoallošiehtadusas lea 136,1 milj. ruvdnosáš oppalaš rámma. Dat lea 13 milj. ruvdnosáš lassáneapmi 2018/2019 Boazodoallošiehtadusa ektui.

Boazodoallošiehtadusa 2019/2020 váldoulbmil lea ovddidit boazodoallošiehtadusa jierpmálaš márkandiđolaš ealáhussan mii lea ceavzinnávccalaš guhkit áiggi vuollái. Ráđđehusa politihkkavuođu mielde vuoruhuvvojit dat doaibmabijut mat dorjot daid boazodolliid geain lea boazodoallu váldodoaibman, ja doaibmabijut mat ovddidit ekologalaš ceavzinnávcca. Dan geažil go ealáhusas leat buvttadusboadut njiedjan ja dan geažil go gieskat čađahuvvui boazologu heivehanproseassa, de lea leamaš dehálaš bisuhit doarjjavuogádaga váldolinnjái. Dat váikkuha dássitvuhtii ortnega hárrái mii lea boazodoallošiehtadusas. Doarjaga bisuheapmi doarju maid daid boazodolliid geat leat čuovvulan geahpidanmearrádusaid. Siidaosit mat eai čuovvul geatnegahttojuvvon geahpidanmearrádusaid, eai leat vuoigaduvvon doarjagiid oažžut šiehtadusa vuodul.

Boazodoallošiehtadus 2019/2020 lea ráđđehusa ja NBR`guđat soahpamuš. Ovttamielalášvuohta šiehtadallamiin lea dehálaš doarjun dihtii ásahuvvon šiehtadallamiid ja Eanadoallo- ja biebmodepartemeantta ja NBR`gaskasaš váldošiehtadusa.

Departemeanta ovddida árvalussan juolludit doarjaga kapihttalis 1151 jahkái 2020 nugo Stuorradiggi lea giedahallan jagi 2019/2020 boazodoallošiehtadusa, geahča čállošis Innst. 415 S (2018-2019). Dárkilat dieđuid don gávnnat čállošis Prop. 117 S (2018-2019) *Endringer i statsbusjettet 2019 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifstsvtelen 2019/2020 m.m.)* ja čállošis Innst. 415 S (2018–2019).

Dálkkádat- ja birasdepartemeanta (DBD)

			(1000 ruvnnuid mielde)		
			Salderejuvvon		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu 2018	bušeahhta 2019	Evttohus 2020
1429	21	Riikaantikvára, erenoamáš doaibmagolut, Máhttolokten, automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi vistit, ja KULA, Eanadagat maidda lea nationála beroštupmi	2 500	0	0 ¹
1429	50	Riikaantikvára, Doarjja sámi kulturmuittobargui	3 519	0	0 ²
1429	71	Riikaantikvára, Doarjja ráfáidahttojuvvon priváhta kulturmuittuide, <i>sáhtta sirdojuvvot</i> ³	6 000	6 000	6 000 ⁴
Submi			12 016	6 000	6 000

¹ Prošakta heaittihuvvui formálalaččat jagi 2017, lassejuolludus addojuvvui jagi 2018.

² Jagi 2019 rájes lea evttohuvvon rámma sirdit ruđaid kapihtala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Giella- ja ođasmahttindepartemeanta bušeahtas.

³ Poasttas lea merkejuvvon 6 milj. ruvnnu *rádjai* nannen dihtii barggu čuovvuleami mii dahkkojuvvu automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid sealluhemiin.

⁴ Supmit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahttapoasttaid olles sturrodaga dárkilat čilgejumi hárrái čujuhuvvo Dálkkádat- ja birasdepartemeanta proposišuvdnii Prop. 1 S (2018-2019).

Kap. 1429 Riikaantikvára, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut

Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi vistiid sealluhanprográmma vuollásaš Visteregreterenprošakta álggahuvvui jagi 2011 ja loahpahuvvui formálalaččat jagi 2017. Jagi 2018 juolluduvvui 2,5 milj. ruvnnu lasseruhtan mañjebargui. Registreren álggahuvvui dannego Riikkarevišuvdna jagi 2009 cuiggodii ahte dakkár vistiid visogovva váilu. Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi vistiid sealluhanprográmma jotkojuvvu.

Kap. 1429 Riikkaantikvára, poasta 50 Doarjja sámi kulturmuittobargui

Doarjja galgá gokčat Sámedikki barggu ortnegisdoallat ja oainnusin dahkat sámi kulturmuittuid ja kulturbirrašiid.

Kap. 1429 Riikkaantikvára, poasta 71 Doarjja ráfáidahttojuvvon kulturmuittuide main leat priváhta eaiggádat, *sirdin lea vejolaš*

Riikkaantikvára bušeahtas lea jahkái 2020 jotkojuvvon ruhtamerkejupmi 6 milj. ruvnnu rádjai nannen dihtii dan barggu čuovvuleami mii dahkkojuvvu automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi vistiiiguin Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi vistiid sealluhanprográmma oassin. Bargu galgá čadahuvvot sohppojuvvon prinsihpaid mielde Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi vistiid hálldašanplána mielde, maid Sámedikki dievasčoahkkin lea mearridan.

Riikkaantikvára máksá doarjaruđaid poasttas 71 Sámedikki ávžžuhusa mielde.

Riikkaantikvára áigu addit dárkilat láidestannjuolggadusaid doarjaga geavaheapmái.

Johtalusdepartemeanta (JD)

Kap. 1352 Ruovdemádedirektoráhta, poasta 71 Siskkáldasstruktuvrabálvalusaid oastin – jodiheapmi ja ortnegisdoallan

Iskkadeamit čájehit ahte bissovaš áiddit dain guovlluin main ruovdemáde rasttida guohtunguovlluid dahje dain gaskkain main bohccot dávjá vuddjojít, orrot leamen buoremus doaibmabidju go áigumuš lea geahpidit bohccuid vuojáhallamiid. Lihkostuvvama eaktu lea ahte áiddit leat doarvái guhkit, riehta hábmejuvvon ja biddjojuvvon rivttes sadjái, ja vel ahte lassin ráhkaduvvojít doarvái rasttidansálddit dahje ruovdemáde vuloš luottat. Seammás lea dehálaš ahte áiddiin lea buorre kvalitehta ja ahte dat leat doarvái alladat, vai dat girdet ollu muohttagiid ja biekkaid dálvet.

Dakkár áidumat mat galget geahpidit bohccuid vuojáhallamiid logu, vuoruhuvvojít dakkár ruovdemáde gaskkain main vuddjonvárra lea stuoris ja main áiddiid lea vejolaš cegget lunddolaš rasttidansajiid gaskii. Áiddit leat erenoamáš beaktilis doaibmabijut. Vásáhusat leat ahte bohccuid vuojáhallamat nohket measta áibbas dain gaskkain main leat áiddit ceggejuvvon, soames spiehkastagaiguin go eallit leat beassan áiddi siskkobeallai.

Bane NOR SF álggahii jagi 2018 boazoáiddiid huksemiid Nordlándda ruovdemádes eastadan dihtii daid ollu vuddjomiid dán ruovdemádes. Oktiibuot galget áiddit huksejuvvot máde goappát beali lagabui 28 km Nordlándda ruovdemádes áigodaga 2018-2019 mielde.

Jagi 2018 geavahuvvui 16,9 milj. ruvnnu vuovddi ja spáittu njáskamii ja vuosttas gaskka áidumii, namalassii Skog ja Kvalfors bru gaskka (7,6 km). Jagi 2019 áigot bidjat ođđa áiddiid Kvalfors ja Bjoråsen tunnel (18 km) gaskii ja Sefrielv ja Sefrivatn tunnel (2,5 km) gaskii mii lea dálá áiddi guhkideapmi ja mii šaddá máksit sullii 36 milj. ruvnnu.

Áigodagas 2020-2021 lea áigumuš guhkidit dálá áiddi Sálatvuome suohkanis Kjemåga elv-Rusånes tunnel (15,9 km) gaskkas. Golut leat meroštallojuvvon šaddat oktiibuot 30 milj. ruvnnu ja juohkásit 15 milj. ruvndun goappáge jahkái 2020 ja 2021.

Olggosaddán:
Giella- ja ođasmahttindepartemeanta

Almmolaš ásausat sáhttet dingot
lassigáhppálagaid dáppe:
Departemeanttaid sihkkarvuoda- ja bálvalusorganisašuvdna
www.publikasjoner.dep.no
E-poasta: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Prentehusnummir: H-2453 BS

